

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-heteses petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilatkozat ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, február 21.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszedelmek: Kereskedőink szervezkedése.

Írta: Ábrai Lajos.

Delegáció és obstrukció.

A nagylaki mandátum.

Egyről-másról. Írta: Lux Terka.

Az orosz-japán háború.

Kereskedők gyűlése Aradon.

Mikor született Damjanich?

Egy fiatal pap sorsa.

Bóhm Adell megbeteg.

Turcsányi Olga itthon.

Az aradi vaskid.

Budapesti művészek az aradi új szobrokról.

Sainagazgató és kritikus.

A két eseményeiről.

A nevelő nő hozománya.

Regény-Osarnok: Az Antikrisztus esodát.

Írta: Lagerlöf Zelma.

Kereskedőink szervezkedése.

Arad, február 20.

Arad előkelő kereskedői közül számokat tudnánk névszerint megnevezni, akiknek lelkében évtizedek óta mint erős vágy, mint forró óhajlás él az az eszme, amelynek holnap, a városháza közgyűlési termében végre meg kell valósulnia. A régi harcosok közül egyik-másik, aki élete javarészt szentelte az eszme szolgálatának, kint is pihen már a csendes temetőben; de az az érzés, amely nemes lelküket egykor áthatotta és hevítette, megerősödve és megnövekedve él és működik a

mai nemzedék szívében. Nem szorulunk tehát a konvencionális udvariasság üres szavaira, midőn az országos szervezkedésre a fővárosból és Arad megye vidékeiről egybesereglett kereskedőket hazafias örömmel üdvözölni óhajtjuk, és holnapi alkotásukhoz szerencsét kívánunk.

Nálunk az eszme annyira megérlelődött már, hogy célszerűségéről és hasznosságáról írni banalitás számba menne. Van azonban egy szempont, amelyet az örömdetes megindult mozgalomban a maga érdeme és jelentősége szerint kellően kidomborítva nem látunk. Ezt a szempontot éppen most, a szervezkedés munkája közben, a köztudatba átvinni nemcsak alkalomszerűnek tartjuk, de elmulaszthatatlan kötelességünknek is. Ez a szempont pedig az, hogy a magyar kereskedők országos szervezkedését nemcsak a célszerűség és hasznosság teszi kívánatossá, de az egészséges fejlődéstörvénye, a nemzet közgazdasági és kulturális érdeke és a társadalom megzavart békéje is. Sőt ez utóbbiak egyenesen parancsolják és követelik is.

Módunkban volna pontról-pontra a legteljesebb objektivitással kimutatni azt, hogy ami anyagi és erkölcsi veszteség érte a legutóbbi két évtizedben a magyar kereskedői osztályt — nem számítva természetesen a társadalom minden osztályára és rétegére egyforma súlylyal nehe-

zedő közgazdasági depressziót — az egytől-egyig az országos szervezkedés hiányából származott. Amennyire egy újság-cikk szűk kerete megengedi, legalább főbb vonásokban érintjük a legfőbbakat.

Általános a panasz, hogy a kereskedő munkáját és foglalkozását tisztességét nem méltányolja belső értéke szerint a magyar társadalom. Sajnos, ez igaz. Ámde ne méltóztassék megállani ott, hogy a magyar társadalom kiskorú, elfogult, tudatlan és a művelt nyugati nemzetek mögött messzi elmaradt. Méltóztassék a szomorú jelenségnek belső okait is kutatni; azokat is, melyek az emberi lélek legmélyéből fakadnak. Kapóra jön éppen egy példa. Aradon az oláh kereskedők egyházi jótékony célra exkluzíve oláh bált rendeznek. A vak is látja, hogy itt a szent cél csakis egy ügyesen kiesztelt ürügy; mert hiszen Aradon minden felekezeti szívesen segíti a másikat a templomok építésében vagy javításában. A valódi cél tehát a nemzetiségi eszme ápolása és erősítése. A mi lelkünk felháborodik a vakmerőségen, a románok lelke meg felháborodik azon, hogy merjük mi az ő szent törekvéseiket meggyanusítani. A románok, ha a világ előtt tagadják is, de belsőleg nagyon érzik, hogy kereskedők ravasz fogással éltek; mindamellett dicsérrettel, buzditással, tisztelettel, sőt bizonyos nimbuszsal veszik őket körül; mert volt bá-

A hétről.

Tavaszi gyönyörök.

A tavasz ama kedves évszak
Midőn eltűnik mind a hó,
S midőn übertelherbe bujik
A jámbor járdakoptató.
A hóvirág ily tájba nyílik,
S mivel a télnek vége lett:
A publikum tiz Celsiusust lát
A hőmérőn a null felett.

E sok gyönyörhöz ráadásul
A felzsendülő réteken
Sok gomba, zöltség, és tömérdek
Tavaszi költemény terem.
Ilyenkor nincs fűtésre gondunk,
Lelkünkrol elszáll a boru, —
Továbbá rendesen tavasszal
Terem meg egy-két háboru.

Ah, ágyuzengés, bombadörgés,
Halálhörgés és száz szitok!
Hogy mindez izgat minden embert,
Az abszolút nem titok.
Roppantul bánt, ha győz a muszka
S ez szerfölött természetes,
Mert eme népnek étke folyton
Fagygyu és köolajleves.

Hogy angolkoros minden angol,
És nem szeret orosz halat,
Hogy elsárgult tenger vizében,
A japán flotta hol halad,
Hogy lent a Balkánon mozognak,
Szűk lévén Macedónia, —
Ez eddig érdekelt, de mostan
Mindez csak ócska szófia.

Mit most Japán, de sőt Oroszhon!
Mit macedón láz, s így tovább!
Tavaszra járván, harc viszálya
Dúlja Aradnak szűk honát.
Erről beszél most minden ember,
Legyen bár kis, vagy nagykorú:
Arad vidékén harci zaj zúg,
Kitört a Polgár-háboru.

E háború egy női egyesület
Estélyén látott lámpafényt,
De csakhamar nyíltan megindult
A japán-muszka mintaként.
De én e tárgynál úgy cselekszem
Akár a többi nemzetek,
És himneműségem dacára
Egészen semleges leszek.

Tavasz, tavasz! Linné is írja,
Hogy ilyenkor zsendül a rügy,
S ilyenkor jó a buzaárak
Emelésére jó ürügy.
Ilyenkor hallod, óh halandó,

Ha tán a Lloyd tájára messz,
Hogy a világ maradt a régi
És hősz-ra most is jó a bész.

Egyéb virágok közt az Omke
Ilyen időtájt hajt rügyet,
S ilyenkor tárgyalják a korzón
A toalett-, s a Witt ügyet.
Most jó ama közismert fecske,
Mely nem csinál sosem tavaszt,
S Avarfy kebléből a sárkány
Sóhajást ilyenkor fakaszt.

Tavasszal visznek jégre Bécsben,
(S ez immár nálunk régi vicc!)
Tavasszal köpköd ránk dühödten
A kellemes kis Lobkovitz.
Egyszóval az a végeredmény,
Hogy mozgás van minden fele,
Mikor a lég oly langyos és lágy,
S puskaporszaggal van tele.

A tavasz ama kedves évszak,
Midőn eltűnik mind a hó,
S midőn übertelherbe bujik
A jámbor járdakoptató.
A hóvirág ily tájba nyílik,
S mivel a télnek vége lett,
A publikum tiz Celsiusust lát
A hőmérőn a null felett.

—zab.

torságuk, ha köpeny alatt is, nyíltan szegődni a nemzetiségi eszme szolgálatába.

Mi a tanulság ez esetből? Az, hogy az ember agyát és szívét, tekintet nélkül a műveltségi fokra, végelemzésben a nemzeti eszme mozgatja és irányítja. A magyar társadalom látja ugyan a szorgalmas, tisztességes és magyarérzésű kereskedőket, de csak egyvénenként; nem látja őket azonban egész tömegükben, összeségükben formailag is, erkölcsileg is szorosan bekapcsolva a nemzeti érdekek közösségébe. Míg a kereskedő magasabb eszmények nélkül csak magának és ivadékaiknak gyűjti a vagyont, személyes tekintélyt szerezhet ugyan szűkebb körben; de hivatásbeli tekintélyt, tisztelget, rokonszínzést hiába követel magának. Ám szervezkedjék országosan, álljon oda egész lélekkel a zászló alá, a mely a kereskedők legjobbjait egyesíti; mutassa meg, hogy ő is élő és együttérző sejtje a nemzet organismusának és látni fogja, hogy a társadalomnak róla való véleménye rövid idő alatt megváltozik.

Itt van előttünk élő példa gyanánt a *közös hadsereg*. Mindenki tudja és elismeri, hogy a tisztikar tagjai becsület és tisztesség dolgában egyénenként kifogástalan emberek. Vannak közöttünk jó barátaink és vérbeli rokonaink is. Tudjuk róluk, hogy baj esetén élüket is áldozzák értük. Miért van az mégis, hogy a hadsereg egészével rokonszenvezni nem birunk. Egyszerűen azért, mert a hadsereget érte hozott áldozataink arányában nem látjuk bekapcsolva nemzeti törekvéseink, nemzeti ideáljaink szolgálatába.

Igy van ez nagyjában a kereskedőosztályllyal is; azzal a különbséggel még is, hogy a kereskedők, mint önálló és független emberek maguk szabhatják meg törekvéseik irányát s a nemzeti közös célokhoz való csatlakozásuk mértékét.

Ugyanez a szempont, az emberi lélek ugyanazon törvényei világosíthatják meg előttünk a *szövetkezeti* ügy bonyodalmaait is. Itt sem elég azt mondani, hogy a szövet-

kezeti eszmének felekezeti és kereskedőellenes éle van; hanem itt is mélyebben kell kutatnunk a baj forrását és nagyobb őszinteséggel napvilágra hoznunk azt, a mit felkutattunk. A tulzás akár egyik, akár másik részről megbontja a társadalom békéjét s nemcsak a kereskedői osztály szenved érzékeny veszteséget, hanem maga a nemzet is.

Mi a baj keletkezését így magyarázzuk meg magunknak. Ha egy gazdag arisztokrata terjedelmes birtokainak jövedelmét külföldön, idegenek között pocskolja el, a felzuduló közvélemény kitagadja őt a nemzet közösségéből, ha még olyan tiszteletre méltó történeti nevet visel is az illető; mert ha birtoka magyar föld marad is, az elpocskolt jövedelemben a magyar nép véres verejtékét látja kárba veszni. Akiben csak egy csipetnyi őszinteség van, kénytelen beismerni, hogy egyes kereskedők hirtelen meggazdagodás vágya falvaink tudatlan népének kereseti és vagyoni viszonyaiban oly szembeötlő pusztításokat okozott, amelyek a nemzet fenmaradásának alapjait rendítették meg. Lehet-e most kellő objektivitás mellett csodálkozni azon, ha azok, a kik a nemzet sorsát, jövőjét nem máról holnapra nézik, sorompóba léptek a rohamosan terjedő vész ellen s buzgalmukban itt-ott tul is lőttek a célon. Nekünk tehát szilárd a meggyőződésünk, hogy ha a magyar kereskedőknek már két évtizeddel ezelőtt lett volna országos szervezete, ez az egyesület kiméletlenebbül üldözte volna a kereskedői hivatást kompromittáló visszaéléseket, mint a most beavatkozó hatósági és egyházi közegek. Sőt kétséges, hogy a szövetkezeti eszme egyáltalában hódított volna-e Magyarországon? Azért hangsúlyoztuk fentebb, hogy a kereskedők országos szervezkedését a *társadalmi béke* egyenesen parancsolja és követeli.

De követeli a szervezkedést a kereskedői osztály *egészséges továbbfejlődésének* a törvénye is. Nem szükség kereskedők előtt bővebben fejtegetnünk azt, hogy

mennyi keserves kinlódáson és vergődésen megy át az olyan kereskedő, a kinek tartaléktőkéje ninasen. Ugyanilyen kínos helyzetbe kerülhet egy egész társadalmi osztály is, ha szellemi és erkölcsi tartaléka nincsen. A kereskedő osztálynak a szellemi és erkölcsi tartalékját azok a férfiak képezik, a kiket a német ezen névvel tisztel meg: *die Aeltesten der Kaufmannschaft*.

Nálunk Magyarországon és különösen a vidéken az üzleti tevékenységben és élettapasztalatokban meggazdagodott öregebb kereskedők kielégítve látják becsvágyukat egy-egy pénzintézet igazgatósági állásában. Pedig kétségtelen, hogy a sors e kiválasztottjai tehetségeik és tapasztalataik révén szélesebbkörű és nagyobbjelentőségű szerepekre is lehetnének hivatva. Ezeknek bölcsessége és mérséklete megbecsülhetetlen kincs egy országos szervezet irányításában.

Adja Isten, hogy ezeknek szelleme örökjék a megalakítandó egyesület fölött.

Abram Lajos.

Delegáció és obstrukció.

(Az utolsó hét munkája.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

Már csak egy hét választ el a delegáció tanácskozásainak befejezésétől és ezzel ismét meg fog kezdődni a magyar képviselőház munkássága. Ma még nehéz prognosztikont állítani arra vonatkozólag, hogy ez a munkásság milyen természetű lesz, zárt ülésekből, szavazásokból és obstrukciós beszédekből, vagy mélyreható törvényjavaslatok komoly megvitatásából fog-e állani. Ennek a kérdésnek az eldöntése tíz oly embertől függ, kik ismételtten bebizonyították, hogy nekik a józan logika nem imponál; nagyon meddő dolog volna tehát a logika szabályai segítségével megállapítani, hogy mit fognak tenni.

De bármiképp cselekesznek is, alapos kiállítás van arra, hogy az obstrukciónak vége szakad. Vége szakad akkor, ha az obstrukciók ön-

Öreg Kakukk becsülete.

Irtá: Juhász Sándor.

Kemény hideg van. A lehellet jéggé fagy, ahogy levegőre jut s az ember szakálla deresre változik. Két hete, hogy leesett a méteres hó és még egy csöpp sem olvadt el belőle, kemény jéggé fagyott a kövön, hogy csikorog minden ember lépése után, kinosan, mintha kettétörne a dereka a nagy suly miatt. A bundák sietős szaladással futnak az utakon, a bundák, mert az emberek úgy beléjük bujnak, hogy semmi sem látszik ki az arcukból.

Csak a szánok csörögnek vigan. A csengők csörömpölése hallatszik mindenfelé. A lovak patái vágják a havat a szánon ülők szemébe, hogy kicsordul belőlük a könny, de azért vigan szalajtatják a lovakat lefelé a széles utcákon, a simára lapított aszfalton.

Egy pár konflis szédeleg a zárt kocsija mellett, hátha akadna pasasér. Hanem ki ülne most zárt kocsiba, mikor pompás szánut van? Persze, jó világ van most azokra, akiknek szánjuk is van, nem ácsorognak hiába, hanem kapkodják őket s egy-egy elegánsabb szán miatt össze is vesznek néha. Nagy a kereslet. De a konflisok nagy része nem számított rá, hogy ilyen erős tél lesz. Tíz esztendeje már, hogy nem volt szánkára szükség, akiknek volt, azok is eladták, mert hasznavehetetlen tárgy csak magát emésztí meg. Másutt meg bizony megette a szu: az időfereg, kitörött a talpa, széthullott minden része. Arra aztán nem is gondoltak, hogy újat kellene szerezni, vagy hogy azért nem gondoltak, mert a szegénység lett ur a bérkocsisok telepén.

Mert ott is pang már az élet. Elszaporodott a világ. Akinek egy kehes lova van, mindjárt beáll konkurensnek. Kerit magának egy ócska „féderes“-t, kireperálja jó maga s aztán gyíhe! — akinek jobban kedvez a szerencse, vagy aki erősebben huzza a hámat. Egyre aztán minél kevesebb jut. Pedig veszedelmesen nagy a szükség odahaza. A szűk, alacsony, repedezett falu szoba nyirkos is, dohos is. Mindjárt beüt a betegség a családba és arra is köll sok. Ott hagynák a lakást, de az ismét jó, egészséges, a „modern igényeknek megfelelő“ és itt ez a fő, a fő az első, mert ha az megdöglik, ha az beteg, nincs kenyér, nics megélhetés.

A vállalatok elősdije már ide is betolakodott s legyurja a kisebbeket, gyöngébbeket. Most is azok nyerne, mert van befektetni való tőkéjük s egy-zerre három, négy szánt is csináltattak. És elverik a harmatot a kisebbek előtt. Egész nap csak őket keresik. Két hét alatt behozzák, amit a gazda kifizetett értük.

És a többiek csak szaladgálnak kocsijaik mellett és verik kezeiket össze, hogy meg ne dermedjenek a nagy hideg miatt. Jó volna egy kis gyomormelegítő, de ma még arra se jut. Hitelbe pedig nem lehet csak egy kupica pálinkát se kapni, mert a korcsmáros fölmondta a hitelt. Ha pénzt hoznak, kapnak, ha nem, — hát nincs. Szomorú logika a hidegben.

Csak Sete Balog incselkedik a többivel. Valami éhenkórász pasasérja akadt, aki megszánta egy korona erejéig. Már meg is töltötte kis ívegjét pálinkával s ott iszik a többi előtt. Elfordulnak tőle, hogy ne is lássák, mert ha erőt vesz rajtuk a vágy, akkor Isten irtalmaz-

zon annak az embernek. Vérük felforrna, möhön esnének a pálinka után s pálinka helyett talán vér is folyna.

A vén Kakukk azonban nem tudott erőt venni magán, odarohant Sete Baloghoz. Hanem akkorára ért már oda, amikor az az utolsó csöppet is kiitta. Mintha meg akart volna fulladni, úgy hördült föl. A szemét félelmesen forogtak. Különben is csunya, ijesztő ember volt, aki szerette fitogtatni hatalmas erejét is nagyon sűrűn, mivel nem egy tisztességesen bevett koponya vala eddig is a korona tanuja.

Már torkoláznai kezdte Sete Balogot, aki vigyori nevetéssel csak bosszantotta az öreget. — Hohó, bátyja. Móg ne fojts. Van még pálinka. Né.

— Kiitad mind, betyár.

— Hát van még Nácínál? Ahonnan e' került, van ott még több is.

— Hát pénz? Mi?

— Az is van, la! Tallér, de nagy. Telik ebből, hé.

— Hát gyerünk a Nácihoz. Hozd a pénzt. Oszt' fizess. Mer' forr a véröm, pokol van odabent. Ölök, ha nem adsz italt. No.

Ráncigálta Sete Balogot.

— Hát mönjünk. Nem futok én el öreg, se a szavam nem másítom. Itt a pénz. Van, öreg. Ihatunk.

Mentek. A korcsmáros már előbb látta, hogy Sete Balognak van pénze, szó nélkül vitte azért a pálinkát. Möhön itták. A nagy hideg hirtelen szíjva ki a testből a meleget, a gyomor aztán megkívánja a pótlást.

Három pohárra tellett épen a pénz. A harmadikat odaadta Sete Balog az öreg Kakukk-

ként leszerelnék, de vége szakad akkor is, ha tovább akarnák üzni veszedelmes játékokat, mert a kormány és a nagy többség ezt a játékot most már igazán nem szándékszik tovább tőrní.

A helyzet a delegáció tanácskozásai folyamán minden objektíve gondolkodó elme előtt kétségkívül lényegesen megváltozott. A delegáció tanácskozásai előtt az obstrukciók még a jogosultság némi látszatával állíthatták oda, hogy nem bíznak a kormány ígéretei és a szabadelvű párt katonai programja komolyságában, hogy ezek az ígérek és ez a program is papíron fognak maradni. Most azonban a helyzet más. A közös hadügyminiszter oly konkrét reformtervezetekkel lépett a magyar delegáció elé, melyeknek már a legközelebbi jövőben, októberben meg kell valósulniuk és hogy ezek valóban becsesek magyar szempontból, arra megtaníthatnak bennünket, ha más nem, azok a támadások, melyekkel a hadügyminisztert ezen reformokért az osztrák delegációban illetik. A tervezett reformokkal csak az elfogultság bántathat kicsinylőleg. Maga az a tény, hogy míg eddig a legfontosabb katonai nevelő intézetekben, a hadapródiskolákban, amelyekből az összes tisztállomány 70 százaléka kerül ki, a magyar nyelvet csak heti két és fél órában adták elő, míg ezentúl a tantárgyak kétharmad része fog magyarul taníttatni, annyit mond, hogy még a legelfogultabb obstrukció is kénytelen az elért vívmányok előtt meghajolni.

Nem lehet ily körülmények között vitás, hogy van-e még létjogosultsága az obstrukciónak, ha az obstrukciók még ezek után is a háztető felett, egyelőre még elérhetetlen magasságban repkedő tuzok után fognak szaladgálni, elszalasztván a galambot, amelyet már kezükben tartanak, ezzel egyenesen bünt követnének el a magyar nemzet létérdekéi ellen. Éppen az ő szempontjukból minden halasztás árt a nemzeti ügynek, ha azonban az obstrukció tovább folyik és ha a kormány neki tovább is szabad folyást enged, akkor az említett, valóban becses reformoknak életbeléptetése kétségkívül újból elodázást szenved, legalább egy esztendővel, de valószínűleg többel is.

Igy ma ott tartunk, hogy minden, a mit a

kormány az obstrukció leverésére tesz, egyenesen nemzeti politikának tekinthető és kétségkívül az egész ország tétet fog mondani felette. Mód az obstrukció leverésére számtalan van. És ha a kormány mégis, még ily körülmények között is, csak oly módokhoz akar nyulni, amelyek által a szólásszabadság sérelmét nem szenved, ezzel teljesen megnyugtató mindenkét arra nézve, hogy az, ami az obstrukció ellen történni fog, valóban minden szempontból a nemzet jól felfogott javát célozza.

Becsből táviratozzák: Az osztrák delegáció mai ülésén Pitreich közös hadügyminiszter nagy beszéde mondott a katonai kérdésekről. A sűrű felhőket — ugymond — sikerült eloszlatni, most ismét reménykedve tekintünk a jövőbe. Hangsúlyozta, hogy a magyar kívánságoknál igyekezett megvonni a határvonalat, amelyen túl a hadsereget már katasztrófa fenyegetné.

Az osztrák delegáció munkája annyira feltornyosult, hogy ma este az udvari ebéd után éjjeli ülésre gyűltek össze, hogy kellő időre befejezzék a tanácskozást.

Az udvari ebédén a magyar delegátusok is kivétel nélkül megjelentek, csupán Ugron Gábor mentette ki magát.

A bécsi „Zelt“-nek táviratozzák Budapestről: A politikai klubok ma sokkal élénkebbek voltak, mint máskor, de ma sem tudott senki sem tiszta képet nyújtani arról, hogy mi lesz ezután. Ha a képviselőház ismét megkezdí tárgyalását, minden valószínűség szerint az a helyzet fog előállni, hogy az obstrukció tizen-négy híve folytatja ugyan harcát, de egészen egyedül és elszigetelten, miután sem a néppárt, sem a Kossuth-párt, sem az Apponyi-csoport részéről semmiféle támogatásban nem fog részesülni. Tisza István gróf aztán megfontolhatja, hogy nem-e lesz okosabb megvárni, amíg a négy szónok, akik obstruktorok közül még nem beszéltek, kibeszéli magát, s míg a záró beszédek és viták véget értek, mintsem végrehajtani az erős kéz politikáját, mely ugyanis csak egyesítéssel megint az egész ellenzék.

A nagylaki mandátum.

(A függetlenségi párt jelölt gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A nagylaki kerület tekintélyes és számottevő függetlenségi pártja, melynek állásfoglalásától függ ugyyszólván a mandátum sorsa, holnap, vasárnap tartja meg Nagylakon jelölt gyűlését, a melyen megállapodik a függetlenségi jelölt személyében.

Nehéz lesz a párt választása, annyi bizonyos, mert egyaránt érdemes férfiak reflektálnak a függetlenségi párt jelöltségére. Aradváros társadalmi életének két tekintélyes szövevénye, s azonkívül egy csanádmegyei birtokos azok, akik körül a párt tagjai csoportosulnak.

Nagy Sándor dr. és Múlek Lajos dr. aradi ügyvédek állanak mindenesetre első sorban, s közülök fog előreláthatólag a párt is választani. A mennyiben mégis Nagy Sándor és Múlek Lajos, közös megegyezés folytán elállana a jelöltségtől, ez esetben Purgly Emil nagybirtokos lobogtatná tovább a függetlenségi párt zászlaját.

Az aradiak közül bajos volna megjelölni azt, akit a függetlenségi párt jelöltjének kikiált. Annyi bizonyos, hogy Nagy Sándor dr. nagy népszerűséget és rokonszenvet szerzett magának a kerületben s az ő holnapi győzelme egyáltalán nem okozna meglepetést.

A pártnak holnapi határozatát egyébiránt mindegyik jelölt magára nézve kötelezőnek ismeri el, s a győztest a többiek is támogatni fogják.

Megjegyezzük itt, hogy a szabadelvű párt jelöltje Háss Antal földbirtokos. Az Ugron párt is tesz egy kis gyöngye kísérletet. Valami Szűcs nevű ember próbálkozik Ugron-párti programmal. Híre jár ezenkívül, hogy egy katolikus pap néppárti jelöltnek szeretne fellépni.

Kossuth Ferenc a nagylaki függetlenségi párti választókhoz a következő nyílt levelet intézte:

Szeretve tisztelt elvtársaim! Itt az alkalom arra, hogy a nagylaki kerületet visszahódítsuk a dicsőséges régi zászló alá és hogy megszüntessük azt a szégyent, hogy e kerület, mely a magyar függetlenségért, küzdőkerületek sorában

nak. Aztán fölcihelődtek az asztal mellől. Sete Balog még pipára gyújtott s ezen közben szólni kezdett:

— Holnap disznót ölök... Csodálkozásában egész homlokáig szaladt fel az öreg Kakukk szemő dőke.

— Disznót? Mi? te?

Nevetve nézett rá Sete Balog.

— Nem is macskát!

Elgondolkozott Kakukk.

— Hm. Valamikor én is öltem disznót. Hej, szép idő volt még akkor! kedves Istenem, hogy el is tűnnek azok a boldog napok! — Milyen szép disznó volt az, hurkája vastag, kolbásza méteres, a sonkáján meg három napig is élősködünk. — Igaz, hogy később lelakatoltak miatta, de hát hol volt már akkor az a disznó!

A bajusza alól ő is kieresztett egy boldog mosolyt. Mert nem nagy öröm-e az, ha rászédhetjük a törvényt? Ha oszt' aztán egyszer azt a boldogságot átélveztük, jöhet a törvény, a dunkli, könnyen elviseli azt már akkor az ember, sőt csak neveti a törvény erőlködését, hogy miként akarná visszaszerezni a disznót, pedig azt már nem lehet. Nem lehet no, hiába!

Eme visszaemlékezés közben aztán megcsavarintván Kakukk a bajuszát, oldalba bökte Sete Balogot:

— Osztan került?

Sete Balog méltatlankodva vette föl a szót:

— No, már, no!

— Hát igaz jószág?

— Lelköm rajta, öreg. Magam nevelése, picit kölyök korától ott kuncsorgott az udvarunkor. Az anyjuk kapta hazulról. Olyan igaz jó-

szág a', mint ahogy a nap minden hajnalban fölke...

— Hm, hm. Hát akkor elmék hozzátok hónap. Böllért ne hijjatok. Értök hozzá én jobban. Jó?

— Hát jó. Csak kést is hozzon kend, ölt. Mer' nálunk nincs. Osztan nem hallo t kend sömmit. Mer' a többiek fölennék.

— Igaz. Már az ugy. Hát hallgatok.

Ebben állapodtak meg szépen. Kicsiholták a pipájukat és vigan ballagtak ki a hidegbe. még nevettek is a többi pajtáson, a kiket már majd megvett az Isten hidege. Kacéskodni is kezdtek velük. De aztán abba hagyták. Mert az agyuknak most már volt dolguk: jól esett rá gondolni a holnapi napra.

Másnap reggel aztán pontosan beállított az öreg Kakukk. Már akkor készen volt a pálinka az asztalon, meg egy darab paprikás szalonna. Az asszony kerítette, valahonnan, ő tudja honnan.

Jól esett mindkettő. Megelégedéssel mentek az ólhoz. Hát szép jószág volt, nagy, husos, de hizott is. Kerül arról zsir is szépecskén. Milyen fölséges annak minden porcikája!

Kakukk műértően nézte körül az állatot a késsel. El is találta ügyesen. Alig nyikkant valamit, aztán elvetette magát. A vére azonban ugy folyt, akár ha patak lett volna.

Szerették volna pörzsölni, mert hogy ugy jobb a szalonnája, de hiába, otthon nem lehetett a szigorú törvény miatt, elvinni mer' az asszony nem akarta. — Majd éppen, tudtára adjuk másoknak is, hogy mit csinálunk. Csak

minél hamarabb a konyhába, ott is meg lehet koppasztani.

Az öreg Kakukk egyet-egyet csettintett a nyelvével, amint mindig tisztább-tisztább lett a disznó teste. Tetszett neki a sonka, a sok zsir.

— Na, hugám, élélhetek ebből esztendő ilyenkorig. Emmán disznó. Hej, az enyém is az volt. De a mienket hamar mög köllött önni, mer' az a törvény...

Éppen neki akasztotta a kést a disznó combjának az öreg Kakukk és csettintet tismét egyet a nyelvével, hogy majd mindjárt milyen szép sonkát kanyarint, amikor csak megszaladt a kezében a kés, maga pedig hátra hőkölt és keményen elkáromkodta magát.

Hát bizony két szálas csendőr lépett be az ajtón.

Törvényre kellett menni nyomban. Sőt még a disznót is talpigára kellett tenni és ugy tolni a csendőrök előtt. Veszett kalamajka keletkezett majdnem, de az öreg Kakukk hamar megérezte, hogy az egyik csendőrnek erős keze van. Meglapult azért lassan-lassan. De egyre kiabált.

Verjen mög az Isten Sete Balog! Csuffá töttél, törvényre juttattál. Hazudtál. Azt mondtad, hogy igaz jószágod, pedig lopta! Gazembör! Te miattad most möglakolok én is, pedig én mindig igaz votam, böcsületes votam...

A csendőr egyet szorított a karján, arra aztán elhallgatott...

többször díszes helyet foglalt el, tovább tolja a 67-es jelölő közös ügyek rozoga szekerét, Ausztria hasznára és hazánk kárára.

E hónap 21-én jelölő gyűlést tart Nagylakon a függetlenségi párt. E gyűlésre, pártunk központjának képviselőtében, az országos párt egyik nagyérdemű alelnökét, dr. Barabás Béla országgyűlési képviselőt, elnököleg kiküldöm.

Barabás Béla megbízatása az, hogy pártunk nevében összetartása buzdítsa a kerület függetlenségi polgárait; a régi magyar atoknak, a szétbuzásnak kiküszöbölésére. Mindenkinek kötelessége félretenni személyes vonzódását és egyedül a közjót s a haza érdekével azonos függetlenségi pártérdeket tartani szem előtt. Ebből kifolyólag, a jelölésnél a kisebbség fogadjon el szinte csatlakozással a többség jelölését, abból indulva ki, hogy az igazi függetlenségi hazafi nem küzd személyekért és személyek ellen, hanem egyedül a hazáért és a haza jövőjével összenőtt függetlenségi elvekért.

A függetlenségi választóknak országsszerte annál inkább kell tömörülniök, mennél agasztóbban terjed az az eszmézés és az a semmi által nem igazolható bahiedelem, hogy az 1867-iki alapon, a nemzet számára becses vívmányok megszereshetők.

A függetlenségi és 48-as párt, épp azért utasította mindig vissza a 67-es alapot és küzdött lankadatlanul ennek eltörléséért, szóval azért volt mindig 48-as és nem 67-es, mert arról volt meggyőződve, hogy a 67-es alapon semmi értékes haladást kivívni nemzeti irányban nem lehet.

Most midőn már hat év óta a 67-es alap csödbe került és megszűnt rendesen működni a közösügyes szervezet, az a szerencsétlenség érte az országot, hogy éppen most csapott át a 67-es alapra még az a nemzetes küzdelem is, mely az újonc létszámemelés ellen kifejtett ellentállásból kiindulva, a magyar vezényleti és szolgálati nyelvért folyik s amely küzdelemnek a strukciós jelszava, az 1867-iki 12-ik törvényeknek nemzeties értelemben való érvényesítése; nem pedig az 1848-as önálló magyar hadsereg s az ezzel járó magyar nyelv és jelvények. E nagy elvi botlás következménye az, hogy a küzdelem most egy elérhetetlen célért folyik; mert a hadseregnek nemzetivé tétele az 1867-es alapon lehetetlen, tehát aki ezért küzd, elérhetetlen célért küzd.

Hazánk joga az önálló magyar hadsereghoz, ellenben, megvalósítható: de csak úgy, ha előbb eltörljük az 1867-et és visszaállítjuk az 1848-at.

Ezt megtehetjük, ha a képviselőházban többségben leszünk, ezt pedig úgy érhetjük el leggyorsabban, ha sietünk a választási törvényt igazságosabbá tenni és ha az ország választói, kitárgyolt jogi gyakorlatában, pártunknak nyújtják a győzelmi babért.

Építsük fel hazánk állami függetlenségének s a szabadságnak, népjólétnek és a népjognak erős várát; és a nagylaki kerület hazafisága hozzon egy sarkkövet ehhez az erős várhoz! Kossuth Ferenc, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke.

Nagylakról táviratozza tudósítónk: Csanádmegye központi választmánya ülésén a nagylaki választás napjaul március 5-ikét tűzte ki.

TÁVIRATOK.

Olasz nagykövetünk távozása.

Róma, február 20. A „Tribuna” jelenti: Pasetti báró osztrák-magyar nagykövet szabad-ságra szándékozik utazni. Utazása visszavonulását előzi meg. A Tribuna sajnálkozik azon, hogy a nagykövetnek egészségi állapota sür-gősen szükségessé tette távozását és kiemeli, hogy Pasetti báró kilenc éves római tartózkodása alatt úgy a hivatalos körökben, mint a római társaságban szívessege, finomsága és szeretetreméltóságával irigylésre méltó pozíciót tudott magának teremteni, és ezzel bizonyára hozzájárult a két állam között fennálló jó viszony fenntartásához.

Vám-vita.

London, február 20. A fel-dház elvetette Earl of Crewe tegnap benyújtott indítványát, mely az új vámok létesítését: minden egyes esetben a parlament helybenhagyásához akarta kötni és 98 szavazattal 47 ellenében elfogadta a kormány ellenindítványát, mely elutasítja azt az eljárást, hogy a jövő parlamentjeinek vámpolitikájára nézve zsinórmértéket állapítsanak meg.

Egyről-másról.

(Farsang után. — Mea culpa! — Hamu és parfüm. — Ha a ruhák beszélni tudnának. — A kis tanítónő esete. — A világ széje. — A nők hírneve.)

Irtta: Lux Terka.

Budapest, február 20.

Csak az élet mulik el, s a komédia, ami tarkatja, mindig elülről kezdődik. Carneval herceg levetette bohóc ruháját, letette csörgős sapkáját, barát-ruhát öltött magára, bamut hintett fejére és bolondítja tovább a világot.

Ugyis lenetne mondani: tovább vétékezik. De jobb így: tovább bolondítja a világot. Szeretném tudni, nagyképüsködés nélkül ki vállalkoznak a vétek definíciójára? Mert mi a vétek? Vétek: az ügyellenség. Vétek: ha a házasságtörő rajtakapja magát, ha a hazug ember hazugsága: átlátszó hazugság, ha a tolvaj: a tett helyén hagyja a névjegyet és minden olyan ügyellenség, amely in flagranti jár: az vétek, mert büntetést von maga után. Amit nem büntetnek, az nem vétek. Vagyis: minden, amit nem nyilvánosan büntetnek, az nem vétek. Tehát egy kis hamu a fejre, pár percrenyi melankolikus eltűnés az, hogy mivé leszünk, és al right!

Az élet kalendáriumában nincsenek piros betűkkel írt napok, ott minden nap egyforma és minden nap az erősek és az okosak napja, akik úgy élnek, hogy nem bántja őket semmiféle problema, nem készülnek a földi életen kívül semmiféle túlvilági életre, de amit az élet konvenciója kíván tőlük, azt megteszik és hamuval a fejükön táncolják tovább: az okosak táncát.

Mae culpa... Sultogták két nap előtt a világ valamennyi Krisztus képével ékesített templomban a jámborok, akiknek semmi szükségük erre, míg a többiek kétkedve rázták fejüket: mae culpa? Nem az én hibám, de a mi hibánk és azért vagyok ember, hogy több legyen a vétkem, mint az erőnyem. És a márványhomlokú szép asszonyok letérdeltek az oltár lépcsője elé, a pap a tavalyi szentelt barka hamnjával kereszte, csináltat márványhomlokukra s ott a szép asszonyok mielőtt kiléptek a templom ajtón, parfümös zsebkendőjükkel letörölték homlokukról a hamu keresztet. Hadd viseljék ezt benne lelkükben a tépelődők, a szomorúak és okatlanok.

Tehát elmúlt a farsang, a hivatalos hejehujának vége van s a fővárosi sápadt, agyonbálozott szép leányok édes, vagy szomorú almodozással varják, vagy tisztogatják a lengő báli ruhákat, melyek közül egyik másik hasonlós Karthago romjaihoz, az utolsó pun háboru után. Ha azok a ruhák beszélni tudnának! De annyit egyik se tudna beszélni, mint annak a kis erdélyi tanítónőnek a kekselyem báli ruhája, melybe piros vérvirágokat szőtt a megrálgalmazott leánybecsület szenvedése.

De nem az első és nem az utolsó eset, hogy önálló, védtelen leányok, nem tudva más dokumentumát adni a régálm hazugságának, az életükkel bizonyítják be írtatlanságukat. S ezek az esetek a világ élet kicsinyes világában grasszálnak. Némely jól meghízott, egészséges, gond nélkül élő — tekintetes asszonyok más mulatság hiányában addig leselkednek a

csipkefüggönyön keresztül a szomszéd ablakokra, amíg mesés fantáziával kisűtik, hogy a szomszéd asszony, vagy kisasszony kisűtötte a frufruját, kipuderozta az arcát, ergo: vár valakit. És ugyanekkor a szomszéd asszony, vagy kisasszony háza előtt elmegy a szolgabíró, a doktor, a segédjegyző, vagy tanító és ezt két óra múlva már tudja: a sógorasszony, komasszony, a bábaasszony és patikusné s így tovább és rövid két óra alatt a tekintetes asszony szomszédnőjét, ha még olyan fehértollu hattyu volt is, olyan fekete vizű fürdőbe mártják bele, hogy a boldogtalan teremtest egy másza szappan sem tisztja meg többé.

Hát édes Istenem, már mindenféle női egyetünk van, csak még olyan nincs, a hol a nők szolidaritást vállalnának a nők hírnevéért, mert jó volna már azt megérteni, hogy nem a férfi köteles a nő hírére vigyázni, hanem a nő kötelessége. Ha rajtam állana, minden nőt, aki becsületében megrálgalmaz egy másik nőt, irgalmatlanul diszkvalifikálnék és minden társaságból kizárnám. Akkor talán szegény egyedül álló kis tanítónőknek nem kellene agyonlőni magukat.

Kereskedők gyűlése Aradon.

(Az országos egyesülés aradi gócpontja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

A vidéki kereskedelemnek jelentős mozzanata lesz vasárnap, e hó 21-én délután Aradon. Az a nagyszabású mozgalom, amelynek a kereskedők országos érdekképviselőinek megalakítása a célja, Aradon tart állomást, hogy az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi gócpontját megalakítsa.

Az előjelek szerint ez az esemény imponánsul, az eszme nagy fontosságához illően fog lezajlani. Az O. M. K. E. központi végrehajtó bizottságának több előkelő tagja, a fővárosi kereskedelem vezető emberei jönnek le ez alkalomra, Sándor Pál orsz. képviselővel élükön. A fővárosi vendégek a déli vonattal érkeznek meg, s őket Tedeschi Viktor és az aradi szervező-bizottság tagjai fogják a pályaudvaron fogadni.

A gyűlést délután két órakor a városháza dísztermében tartják meg, s azt Tedeschi Viktor nyitja meg, bejelentvén az aradi kereskedelmi testület, az aradi Lloyd-társulat és az Aradi Kereskedők Köre belépését az O. M. K. E.-be. Az utóbbi egyesületet az aradi gyűlésen Messer Lipót elnök és dr. Glück Gé. a titkár fogják képviselni.

A vidékről eddig mintegy ötven kereskedő jelentette be az aradi gyűlésen való részvételét és részben az O. M. K. E.-be való belépését, még pedig: Kisjenő, Mezőhegyes, Marosillye, Nagykamarás, Sapáryliget, Pécska, Kétegyháza, Lippa, Sikló, Mácsa, Mezőkovácsháza, Megyesbodzás, Borossebes, Csintye, Györök, Csanádapáca, Battonya és egyéb községekből. A vidéki kereskedők délelőtt tízenegy órakor, az Aradi Kereskedők Körében előértekezletet tartanak, amelyen Weiss Sándor elnököl.

A délutáni gyűlés pontban két órakor kezdődik. A gyűlésen minden aradi kereskedő és kereskedelmi alkalmazott részt vehet.

A meghívott notabilitások közül Barabás Béla dr. orsz. képviselő ma levelet intézett az aradi szervező-bizottság elnökéhez, amelyben tudatja, hogy akadályoztatása folytán a gyűlésen nem vehet részt, de teljes sikert kíván a jelentőségteljes gyűlés által megindítandó akciónak.

A gyűlés minden ünnepiességgel kezdődik, s a fővárosi vendégek egy ré-

sze még délután visszatárazik Budapestre. Komoly, egyszerű aktus lesz az, a melyen azonban bizonyára határozott formában fog kifejezésre jutni a kereskedő-osztály összetartása, s ez megőrzi az aradi kereskedők azon tekintélyét, amelyet a közérdekű mozgalmakban eddig szerzett.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete holnap, vasárnap d. e. 9 órakor tartja rendes évi tisztújító közgyűlését a Magyar-utca 4. számú házában, melyre a tagok ez uton is meghívottnak. A közgyűlés tárgyai: 1. A választmány jelentése. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Tisztikar megválasztása. 4. Indítványok.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 3 órakor rendkívüli választmányi ülést tart.

(*) A Kossuth Lajos betegsegélyző és temetkezési egylet február hó 21-én d. u. 4 órakor rendkívüli választmányi ülést tart.

(*) Az Erzsébet-városi Testvériség agghonvédek segélyző asztaltsaság vasárnap délután 5 órakor rendkívüli értekezletet tart Kölmel József vendéglőjében.

Az orosz-japán háború.

(Százszázoldi ütközet előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 20.

A tulajdonképeni harcterről ma sem érkezett hír. Csapatfelvonulásokat, összpontosításokat jeleznek ugyan, de a várva várt szárazföldi csata meg nem következett be. Mindössze annyi történt, hogy az oroszok elfogtak Koreában egy kisded japán csapatot, a mely földérítő szolgálatra volt kiküldve. Ezeket a szegény japán katonákat feltétlenül kivégezik, mert az orosz megesküdt, hogy a ki japán a kezébe kerül, azt egyszerűen karóba huzza. S a milyen embertelen a „moszkó,” ez a fenyegetést nem fog nehezére esni betartani.

Azt is jelentik, hogy a cár engedményt adott a külföldi lap tudósítóknak, a harcterről szóló táviratokat ezentúl nem forgatja ki formájából a cenzura. A napokban tehát érdekesebb táviratok várhatók, ha ugyan az orosz hadvezetőség utólag meg nem gondolja magát.

Mai távirataink a következők:

A harcterről.

Pétervár, február 20. Khabarovszkából 17-éről kelt távirat jelenti: Linevics tábornok, a mandsuországi hadsereg főparancsnoka vezérkarával elutazott.

Pétervár, február 20. Pflug tábornok táviratozza Port-Arthurból: A csitai ezred egyik felderítő szakasza azt jelenti Kaotingfuból, hogy nem akadt japánokra. Hír szerint Kingjanban nincsenek japánok. A lakosság velünk szemben közömbösen viselkedik. A Jalu folyam jege kevésbé szilárd, a partokon vizet látni. A bennlakók azt mondják, hogy a jég, ha megkezdődik az áradás, öt nap múlva zajlani kezd. A Liautung félsziget nyugati partját két versztnyire jég borítja. Ellenséges hajókat nem észleltek. A vasúti vonalat újabban nem támadták meg. Leszár azt jelenti, hogy Juansikkainak szándéka 10,000 embert küldeni vasuton Kaotingfuból Sanhaikvanba.

Berlin, február 20. Párisból táviratozzák a „Berliner Tageblatt”-nak, hogy az orosz vezérkar az első nagy szárazföldi ütközetet március 20-ára várja. Erre vall az is, hogy az orosz szárazföldi haderőt elvonják a Jalu mellékéről és Karbinban összpontosítják.

London, február 20. Pétervárott nagy aggodalmat keltett, hogy Mukden körül kínai csapat összehvonások mentek végbe. Attól tartottak, hogy alkalmas pillanatban a kínai csapatok segítségére fognak sietni a japáni szárazföldi haderőnek. Erre való tekintettel az orosz kormány készült a turkesztáni helyőrségeket mozgósítani, de letett erről a tervéről, mert a hatalmak jegyzéke biztosította Kína semlegességét.

Két hajó katasztrófája.

Pétervár, február 20. Hivatalos pontos kimutatás szerint a Varjak nevű orosz cirkálóhajó legénysége közül egy tiszt és 33 ember esett el, 17 súlyosan megsebesült és két tiszt könnyen sebesült meg. A Korejec cirkálóhajó veszteségeit ezideig nem tudják.

Pétervár, február 20. Rudnov kapitány, a Varjak cirkálóhajó parancsnokának e hó 18-án kelt távirata szerint a Varjak cirkálóhajó és a Korejec oceáni ágyunaszád 6 cirkálóhajóval és 8 torpedónaszádból álló japán hajóhaddal ütközött meg. A Varjak harc képtelen lett és a Korejecel visszatért a csemulpói kikötőbe. A két hajó legénységét külföldi hajók vették fel. A Varjakot és Korejecet légbe röpítették, hogy ne jussanak a japánok kezébe. A Varjak veszteségét már jelentették, a Korejecnek nem volt vesztesége. A jelentés kiemeli a tisztok és a legénység hősiességét és hozzáteszi, hogy mindannyian a legnagyobb önfeláldozással teljesítették kötelességüket.

Hivatalos magyarozgatás.

Pétervár, febr. 20. A hivatalos lap a következő kommunikét teszi közzé a japán forrásból eredő amaz események igazolására, melyek közvetlenül megelőzték a diplomáciai érintkezés megszakítását és Japán ellenségeskedésének megkezdését:

A cári kormány január 10-én az utolsó előterjesztések megérkezése után azoknak vizsgálatához fogott. Január 25-én Kurino követ kérdésére azt a választ kapta, hogy a cár az előterjesztések felett való tanácskozást külön bizottságra hagyta, mely január hó 28-án fog összeülni és hogy a cár határozása f. br. 2-ika előtt nem várható. E hó 2-án elrendelte a cár, hogy a feleletet a tokiói orosz követnek adandó végérvényes utasítással egyetemben készítsék el a tanácskozások alapján. E hó 8-án három távirat ment Alexejev helytartó címére, melyek a Japánnal létesítendő egyezség tervezetének teljes szövegét a cári kormánytól a Japántól tett indítványokon eszközölt változtatásokat és a tokiói orosz követnek a jegyzéknek a japáni kormányhoz való juttatása alkalmából követendő eljárására vonatkozó általános utasításokat tartalmaztak. Hogy időt nyerjenek, egybehangzó tartalmu táviratokat közvetlenül Rosen bárónak is küldöttek.

Az orosz fővárosból.

Köln, febr. 20. A Köln. Ztg. jelenti Pétervárról, tegnapi: A cár a belügyminiszter előterjesztésére elhatározta, hogy megszünteti a lap tudósítóknak külföldre intésett magán távirataira fennállott cenzurát.

Itt tovább is terjed az a hír, hogy

Alexejev helytartó főhadiszállását Port-Arthurból Mukdenba akarja áttenni, a hadbiztonságot pedig Karbinba. Kuropatkin hadügyminisztert kinevezték a kelet-ázsiai szárazföldi hadsereg főparancsnokává. Kuropatkin a napokban elutazik, mely idő alatt Szaharov tábornok helyettesíti.

Pétervár, febr. 20. A cár rendeletére a rendőri felügyelet alatt álló politikailag gyanús személyeknek megengedik, hogy mint közkatonák lépjenek a hadseregbe és a belügyminiszter és igazságügyminiszter helybenhagyására megszűnik a rendőri felügyelet.

A sajtótól indítványozott gyűjtés szervezésére, melynek célja a haditengerészetnek cirkálóhajókkal stb. való megerősítése, a cár parancsára külön bizottság alakult a nagyherceg trónörökös elnöklésével, melynek feladata az illető hadiszerek gyors beszerzése.

Surlódás az Egyesült-Államokkal.

Washington, febr. 20. Az orosz kormány értesítette Hay államtitkárt, hogy e Dalniban kinevezett Mergan konzulnak nem adja meg az exequatort. Ez a nem váratlanul jött eljárás komoly megfontolás tárgyát képezi a miniszterelnökségen. Az Oroszországnak adandó feleletre vonatkozólag még nem határoztak. Oroszország eljárásának oka abban van, hogy a háboru idején nem akar külföldi hivatalnokot a Liautong félszigeten. Ehhez még azt közlik, hogy ez a határozat nem vonatkozik a mukdeni és autungi konzulátusra is. A miniszterelnökség Mandsuországot Kína tartományának tekinti és ezért az exequatur megadását illetőleg Kinához fordulnak és nem ismerné el, hogy más államnak is van joga beavatkozni. Morgan, a ki most utban van állomása felé, San-Franciscóba megy és érinti Jokohámát.

A lengyel ezredek.

Lemberg, február 20. Varsóból jelentik magántáviratok, hogy Orosz-Lengyelországban 40.000 főnyi tartalékosot hívtak be; a bevonuló tartalékosok egy része Kelet-Ázsiába megy, a másik részével a kormányzóságok helyőrségeiben beállott hiányokat fogják pótolni.

Lemberg február 20. Az oroszok a porosz lengyel határszélen fekvő ezredek mindenikéből egy-egy századot a harctérre küldenek megfelelő tisztekkel együtt.

Szárazföldi harc előtt.

Tokió, február 20. Itt az a hír van elterjedve, hogy három ezer orosz négy ágyúval átlépte a Jalu folyót.

Pétervár, február 20. Egy kozák csapat koreai területen elfogott egy kis japán csapatot, mely egy őrnagy vezetésével felderítő szolgálatot teljesített. A japánoknál okmányokat és térképeket találtak. Ez volt az első szárazföldi ellenséges összetalálkozás.

Tokió, február 20. Tegnap három ezer polgár fényes ünnepséget rendezett azon angol tisztek tiszteletére, akik két új japán cirkálóhajót kísérték Tokióba.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Koldus és királyfi, operette. Este: Armány és szerelem, dráma. Török Irma vendégléptével. (Páros berlet.)
Hétfő: Katalin, operette. (Páratlan berlet.)

* Az idegen nő. Török Irma Dumas színművében, az „Idegen nő”-ben folytatta ma vendéglátékainak tegnap megkezdett sorát. Mai alakítása csak abban különbözik a tegnapi látottól, hogy a Septmonts Katalin szerepe arányaiban és követelményeiben többoldalú s ennél fogva sokkal bőségebben érvényesült ebben Török Irma művésze, mint a Proletárok Irénjében. Nagy közönség élvezte ezt a finom vonású, erőteljességében is gyöngéd játékot s elismeréssel tapsolta ki a vendégművésznőt nyílt színen is a nagyobb jelenései után. A mai előadás nem érte el a tegnapiak színvonalát, bár az egyes szereplők játéka között volt egynehány értékes alakítás. Így elsősorban a *Gazdy Aranka*-é, azután a *Bónis*-é, a *Könyves*-é és a *Békés*-é. Nagyobb szerephez jutott ma ismét Simon Jenő, az igazságot azonban resteljük már leírni az alakításáról és a megjelenéséről, annyi rosszat és olyan kevés jót mondunk eddig is róla. (a.)

* A színház e heti műsora. Az aradi nemzeti színház műsora e héten a következő: Hétfőn: *Katalin*, kedden: *Józsi*, szerdán, csütörtökön, pénteken és szombaton: *Vándorlegény*.

* *Gazdy Aranka* elszereződött. A *Színészeti Közlöny* jelenti, hogy *Feld Zsigmond*, a városi színház tulajdonos igazgatója újabb szerződött a következő szezonra társulatához *Gazdy Aranka* színdarabját az aradi színházról.

* Az irodalmi társaság teljes ülése. A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya folyó hó 21-én, vasárnap délután 5 órakor a kereskedelmi és iparkamara kis üléstermében teljes ülést tart. A külön értesítéseken kívül ez uton is felhívja a tagok figyelmét az ülésen való részvételre az elnökség.

Egy fiatal pap sorsa.

(Öngyilkosság után elmehaj.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Az aradi fiatal pap karrierjének szomorú tragikus végét jelenti a hivatalos lap mai számának egyik hirdetménye. A gondnokságok közzétételei között a többiek között ezek a sorok foglaltatnak:

Az aradi kir. törvényszék közölni teszi, hogy *Hollósy Ferenc* 26 éves, róm. kath. vallású, aradi illetőségű, nákófalvi lakos, róm. kath. áldozár a 16271—1903. p. szám alatt hozott jogerős első bírósági ítélettel elmebetegség indokából gondnokság alá helyeztetett. Arad, a kir. törvényszék mint polgári bíróságnál 1903. évi december hó 18-án.

Hányatott élet után jutott ennyire a fiatal pap. Rövid időre azután, hogy pappá szentelték, a püspök a torontálmegyei *Nákófalvára* nevezte ki áldozárnak. Azonban *Hollósy* minden ok nélkül ott hagyta a plébániát, s Aradra jött. Pár hetet itt töltött, azután szomorú meglepetést szerzett övének. Egy reggel a Simay-fürdőben öngyilkosságot követett, két oldalról a fejébe lövte, de csodálatos képen egyik golyó se okozott halálos sebet. Sikeres operáció és több heti betegség után felgyógyult. Ekkor többféleképp találgatták az öngyilkosság okát, pedig úgy látszik, az már megbolygatott idegrendszerének volt a hatása.

Felgyógyulása után nem ment vissza a plébániára, hanem Aradon maradt. Barátainak, volt iskolatársainak fölöttül különös viselkedése, zavaros beszédje.

Egy nap azután veszedelmes formában tört ki rajta az elmehaj. Az utcán lötött-futott, idegeneket megszólított, beléjük kötött. Ezért beszállították az aradmegyei kórház elmehajos osztályába.

A förti hirdetéssel az aradi törvényszék gondnokság alá helyezte, ennek alapján most helyét a nákófalvi plébánián végleg be fogják tölteni.

Mikor született Damjanich?

(Följegyzések a vértanú esküvőjéről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Ama száznak nyomán, a melyekről mai számunkban megemlékeztünk, folytattuk a kutatást annak megállapítására, hogy mikor született az Aradon vértanú halált halt hős tábornok, *Damjanich János*. A kutatás eddig azonban még mindig nem vezetett eredményre, s úgy látszik, nincs is kilátás arra, hogy *Damjanich* születése napját határozottan meg lehetne állapítani.

A fonál, a melyre számitani lehetett, az volt, hogy *Damjanich János* Aradon tartotta esküvőjét nejével, szül. *Csernovits Emiliával*. A közhit az volt, hogy mind a ketten görög keletiek voltak s ez alapon tudósítók ma délután az aradi görög keleti szerb plébánián keresett erre nézve adatokat. *Zsupánszky Sztankó* plébános kész előzetkenységgel mutatta meg az 1847. évi esketési lajstromot. (Mint jellemző dolgot említjük föl, hogy a szerbekből és románokból álló görög keleti hitközség könyve magyarul vezetett.) Azonban ebben *Damjanich* esküvője nem foglaltatik benn. 1847. augusztus 31-éről csak egy esküvő van bevezetve a „Parochialis Egyház esketési anyakönyvébe”, ezt *Georgevits Constantin* és *Siklovan Perszida* kötötték.

Azonban ebben *Damjanich* esküvője benn se lehetett, miután azt az aradi minoriták templomában kötötték meg 1847. augusztus 30-án. Az egyik fél: *Csernovits Emília* ugyanis nem görög keleti, hanem római katolikus volt. Az aradi plébánia hivatalban őrzött esketési anyakönyvben ez föl is van jegyezve. Azonban ez a följegyzés nem vezet a kívánt dátum nyomára, annál kevésbbé, mert abban több adat hibásan van följegyezve.

Az anyakönyv szerint a házasságkötést *Róza István*, az akkori plébános, helynök végezte. A végény: „*Damjanich János császári százados*” születési helye Arad, kora 30 éves, vallása görög nem egyesült, lakóhelye Temesvár. A menyasszony *Csernovits Emília*, születési helye Arad, kora 20 éves, lakóhelye szintén Temesvár. A házasság a hirdetés alól való fölmentéssel történt. Tanúk voltak *Csernovits Péter*, a menyasszony atyja és *Atzél Sándor* birtokos.

Ebben a följegyzésben téves *Damjanich* születési helye és kora. A szabadságharc okmányok szerint *Damjanich* 1804-ben, a bánáti Strázsán született, tehát negyvenhárom éves volt. Az aradi plébánia hivatal, a mely ez irányban dicséretes hazafissággal megkezdte a kutatást, mégis megkereste a szerb plébániát annak megállapítására: vannak-e följegyzések arról, hogy: „*Damjanich János*, aki 1847. évi augusztus hó 30-án lépett házasságra *Csernovits Emiliával*, s ez esketési anyakönyvben az idő szerint 30 évesnek van föl tüntetve, s így valószínűleg 1817-ben született Aradon, és kereszteltetett meg az aradi szerb templomban.” *Zsupánszky* plébános átnézte az 1817. évi születési anyakönyvet, de abban *Damjanich* neve nem fordul elő. Ilyesformán ki van zárva, hogy *Damjanich* ekkor és Aradon született volna. Megjegyzendő, hogy a fönnebb említett esketési bejegyzésben, a mint az aradi

plébánián levő születési anyakönyvekből kitér, *Csernovits Emília* életkora is tévesen van föl tüntetve.

Damjanich tehát valószínűleg Strázsán született. Ott talán, az egyházi hatóság könyvében lesz nyoma *Damjanich* születése napjának. De azt tekintve, hogy Strázsza az időben gránicsár község volt, a 2. határhozred egyik faluja, a melyben rendszeres plébánia bajosan volt, alig hihető, hogy ez időből lennének iratok, vagy könyvek, a melyek a századik évforduló alkalmából keresett dátumot megadhatnák.

Turcsányi Olga itthon.

(A világiáró primadonna hazajött.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Ki ne emlékeznék a baba-orcáju édes-szavú, gyönyörűsége *Turcsányi Olgára*, aki néhány esztendővel ezelőtt az aradi színház starja volt? Valamikor a legtöbb szekundát ő miatta fogta a diák Aradon, s egy-két nyáron csoda divatja lett a *nakturik*-nak, ami mind ott zokogott a szépséges primadonnácska ablaka alatt. Szóval szerelmes volt *Leszkay* szubrettjébe az aranyifjúság fülig, s annyi tört szívet még nem vigasztalt a cigány, mint abban az időben.

Aztán a szép primadonna, akit barátai *Olga-princessenek* neveztek, egyszer csak nem tért vissza hódításai helyére. — *Leszkay András* elment Aradról átvette a Magyar színházat és *Turcsányi Olgát* odaszereződött. Nem is vallott vele szégyent, mert a jeles szubrett a fővárosban is érvényesült s igen magas körök fiatalágát hódította meg sugárzó szépségével. Kedvezett neki a szerepe, s fürdött a sikerben, de egyszer mégis jött a hír, hogy *Turcsányi Olga* Oroszországba szerződött tánczosnőnek. Ennek már négy éve s a kis művésznő a messze idegenből most hazatért, hogy meglátogassa Kolozsváron lakó édesanyját.

Turcsányi Olga ma Nagyváradon járt. A déli korzón kevesen ismerték fel a hódítóan elegáns hölgyikében az egykor becézett kedvencét, aki még szebb, mint valaha. Mesés boutonjai, briliáns gyűrűi kincset érnek, de ékszereiről csak beszél, mert sokkal díszkrétebb, semhogy pompázna velük.

— Jaj — kacagott *Olga* princesse, mikor egy hírlapíróval találkozott — muszáj volt hazajönnöm. Képzeld, abban a hideg országban roppant melegük van most az embereknek. Nagy dolog is a háború.

Nevetve beszélt az oroszok forrongásáról. Iszonyatos láz van ottan. Szentpétervárról jött, ahol az egész császári város talpon van. A kis művésznő Péterváron a Mihály-Színház táncosnője volt, Párizsban is tartózkodott, tavaly meg a moszkvai cári színházban táncolt. Mindezt elbeszélte, de mikor az újságíró a hódításairól kezdőzködött, pajkosan felelt:

— Arról nem beszélek, maguk mindjárt szenzációt csinálnak az efféléből.

Egyébként pedig a romantikának semmi köze sincs ahhoz, hogy *Turcsányi Olga* néhány órát Nagyváradon töltött. Bizonyos zálogba rakott oroszországi ékszerért ment oda. Világért sem ő tette zálogba a smukkokat. Annak külön története van. Egy barátja kint Oroszországban meglapta s mikor a tolvaj hazajött Magyarországra, az ékszereket Nagyváradon zálogosította el. A rendőrség régen vizsgálta már az ügyet s *Turcsányi Olgát* is értesítette, aki ma magával vitte az ékszereket s kijelentette hogy a tolvaj ellen csak panaszt sem akar tenni.

A világiáró művésznő néhány hétig Kolozsvárott maradt, azután valószínűleg Párizsba utazik.

Böhm Adolf nagybeteg.

(Riadalom a fogházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Az aradi ügyészégi fogház legérdekesebb lakójának Böhm Adolf, az Aradi ipar- és népbank egykori, nagyhatalmu vezérigazgatójának betegsége ma este hirtelen válságosra fordult.

Szokatlanul mozgalmas volt a fogház folyosója ma este 8 óra tájban. Böhm, a ki súlyos beteg, egyszerre nagyon rosszabb lett, s attól tartottak, hogy utolsó órái következtek be. Egy börtönőr azonnal Parecz dr. fogházorvosért szaladt, a ki az utóbbi időben mindennap meglátogatta a napról-napra gyöngülő, erőben fogyó s a vége felé közeledő Böhm Adolfot.

Böhm Adolf az utóbbi időben már csak csont és bőr volt. Aki régebben ismerte, az ma már aligha ismerne rá. Egy csontváz, mely sárga, fakó bőrrel van átvonva. Ez Böhm Adolf. A lélek csak háltni jár bele. Orvosi vélemény szerint csak rövid ideig viheti.

Ma este kritikus órái voltak. Nyolc óra tájban hirtelen összeroskadt. Elvesztette eszméletét. *Dezsőfi* fogházfelügyelő, látva, hogy nagy a baj, rögtön elküldött Parecz Gyula dr.-ért, aki éppen a színházban volt. A fogházorvos meg is jelent Böhm Adolf betegágyánál.

Rögtön elküldött egy börtönőrt a gyógytárba, ahonnan *semen colchici*-t vittek a betegnek. A főtéren sokaknak feltűnt a lóhalálába siető börtönőr. A járőrök meg-megálltak s találgatták, hogy ugyan mért siet ez a porkoláb a patikába?

Böhm Adolf egészségének ez a válságos fordulata nem meglepő. A ki látta őt a főtárgyaláson, a ki halotta, hogy beszédközben mint akadt meg a lélegzete, hogy köhög, az előre látta ezt a következményt. A tudóvész, kivált a fogházban, a hol nem lehet olyan kurát tartani, mint a szanatóriumban, gyorsan végez.

A gyógyszer, mit ma este kapott Parecz dr.-tól a súlyos beteg már nem sokat lendíthet az állapotán. Gyöngye kísérlet, mely elődázhatja kis időre a halált, de meg nem akadályozhatja.

Parecz Gyula dr. este kilenc órakor hagyta el a beteget s kijelentette, hogy annak állapota nagyon súlyos.

MULATSÁGOK.

(=) A Meteor mulatsága. Az aradi Meteor kerékpár-klub ma este tartotta fényesen sikerült, hangversenyyel egybekötött zártkörű táncvigalmát a Vas-szálló termeiben. A hangversenyen Szalai Aranka művészi zongorajátéka, amelyet Kadelburger Ede kísért hegedűn nagy tetszésben részesült. Szudy Elemér, az Arad és Vidéke munkatársa sikerült humoros rajzot olvasott fel, több ízben zajos kacagásra hangolva a közönséget, amely szünni nem akaró tapsokkal köszönte meg az élvezetes előadást. Szalai Rezső és Kohn Jakab ügyes zeneszámaival záródott a hangverseny, mely után a kedélyes mulatság vette kezdetét. A mulatság belenyúlt a hajnali órákba. A négyest 60 pár táncolta. Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Stoll Károlyné, Komjáthy Zsigmondné, Ujvárosy Mártonné, Stine Józsefné,

őzv. Kohn Mórné, Kovács Jánosné, Hauser Mórné, Werner Simonné, Richter Jánosné, Prolich Istvánné, Zipfel Istvánné (Kovaszinc), őzv. Petkovics Miklósné, Gartner Hermanné, Mandel Simonné, Hegedüs Károlyné. őzv. Kenderessy Lászlóné, Reutenbacher Györgyné, Csatlós Józsefné, Sándor Jánosné, Alt Ferencné.

Leányok: Stoll Stefli, Czirkál Margit, Hüdák Katica és Paula, Oppenhausner Irén, Csatlós Róza, Verik Verona, Szalai Aliz és Aranka, Jorgovics Aranka, Alt Etelka, Hegedüs J. Lisa, Flamm Lili, Mandel Jolán, Kohn Rózsi, Petkovics Angyalka, Weisz Malvin, Werner Gizella, Komjáthy nővérek, Stine Lujza, Kohn Katica, Richter Margit, Ujvárossy Jolán, Lévai Rezső, Reutenbacher Etelka, Kenderessy Mariska, Kovács Irén, Sándor Irma.

(=) A turista-egylet piknikje. Az Aradi Turista Egyesület f. évi március hó első szombatján (5 én) az egyesület tagjai, valamint az ezek által bevezetett vendégek részére az aradi ipartestület nagytermében hangversenyyel egybekötött pikniket tervez. A költségek egy résztvevő fiatalság, valamint a családok részéről a lehető legkisebbre fognak redukáltni, a mennyiben a családokra a rendező-bizottság a beküldendő ételeket méltányosan fogja kivetni és egyúttal előre is felkérjük az igen tisztelt családokat, hogy szorosan, csakis a bizottságilag megállapított küldeményekre szorítkozzanak. Egy fiatal embernek legfeljebb 4 koronára, egy családnak pedig legfeljebb 10 koronára fognak rugni és költségei. (Italok beleértve.) A piknik sikeréről a százhusz tagú rendezőség nyújt biztosítékot. A mulatságon előreláthatólag ott lesz Arad színe, java, és azt hisszük, nem csalódunk, ha előre is nagy sikert jósolunk ennek a vígalomnak.

(=) Purim bál. A világos-galsai egyesült izraelita hitközség templomalapja javára folyó évi március 2-án a világosi Mátyás királyhoz címzett szállodában purim-bált rendez. A rendezőség élén Neuman Mihály dr. ügyvéd, hitközségi elnök áll. Tekintve a jótékony célt, a bál igen látogatottnak ígérkezik.

Az aradi vashid.

(A tervek és költségvetés a tanács előtt. — A hidvázak a minisztériumban. — Mibe kerülnek a hidak? — Soron kívül. — A rév- és vámjog.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Aradváros mai tanácsülésén a vashidak ügye immár egy lépéssel ismét közelebb jutott a megvalósuláshoz. Lőcs Rezső adóügyi tanácsos bemutatta a tanácsnak a vashid terveit és költségvetését, amelyekre nézve a tanács azt a határozatot hozta, hogy felülvizsgálás céljából sürgősen felterjeszti a kereskedelemügyi minisztériumnak.

A minisztérium a tervek azon részét, a melyet Zielinsky Szilárd dr. mérnök készített, azaz a tulajdonképeni hidvázak tervét a szilárdság és hordképesség tekintetében meg fogja vizsgálni, és erről véleményt mond. Ha ez a vélemény kedvező lesz, akkor végre komolyan hozzálát a város ennek a régóta vajdó tervnek a kiviteléhez, és Zielinsky mérnök is csak ebben az esetben kapja meg a tervekért járó honoráriumot.

Tulajdonképen két hidról van szó. Az egyik a várba vezetne, és csak korlátozott forgalomra szorítkoznék, míg az Új Aradra vezető hid a legnagyobb személy és kocsiforgalomra van szánva, sőt azt is számításba vették, hogy esetleg a közúti vasut is átjár rajta.

A két hid költségvetése a következő:

Az Arad várba az Ötvös utca irányában vezető hid építése Zielinsky dr. tervel szerint 330,217 korona és 38 fillérbe kerülne. A városi mérnöki hivatal által tervezett hidfeljárók költségei 49,632 korona 77 fillért tennének ki. Ez a kisebb hid tehát összevissza 379,850 korona 15 fillérbe kerülne.

Az Arad Ujarad közötti hid építése Zie-

linsky dr. tervel szerint 829,947 korona 64 fillért, a városi mérnöki hivatal által tervezett hidfeljárók és a kisajátítások 386,429 korona 81 fillért, és a töltés építése 8300 koronát fog felemészteni. Ez a hid tehát 1,224,676 korona 94 fillérbe, a két hid pedig összesen egy millió és 604,527 korona 9 fillérbe fog kerülni.

A terveket azzal a kérelemmel terjesztették fel a miniszterhez, hogy miután a városnak március tizenötödikéig nyilatkoznia kell a hid felépítésének elvállalása iránt, tehát a miniszter intézkesse el a tervek felülvizsgálását soron kívül, a legrövidebb idő alatt.

A hidak jövedelmezőségére nézve az a vélemény, hogy az ujaradi hidon a rév és vámjog élvezete által, valamint az egyes személyektől szedendő hidvám révén sikerül a városnak jövedelmező pénzforrást szerezni.

Ezzel szemben a várba vezető hidat, tekintettel a várható csekély forgalomra, valószínűleg vámmentesíteni fogják, mert az itt alkalmazandó két vámszedő fizetése nemcsak hogy felemésztené a jövedelmet, de esetleg még tulkiadást is okozna.

Budapesti művészek

az aradi ujszobrokról.

(Kossuth-szobor, Asztalos Sándor-szobor.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Az aradi Kossuth szobor terve egyre jobban közeleg ahhoz, hogy immár a kivitelről is gondolkodhassunk. Az Asztalos Sándornak emelkedő emlék pénzalapja is növekedik, maholnap tehát két új szobor felállításával fog a város foglalkozni.

Egyik munkatársunk Budapesten jártában meglátogatta Kallós Edét, a makói és hódmezővásárhelyi Kossuth-szobrok zseniális megalkotóját, hogy az aradi Kossuth-szobor felől, és Telcs Edét, hogy az Asztalos Sándor szobor felől beszélgesse velők. A szabad verseny híve vagyunk, és nem akarunk praejudikálni a szobrok pályázata ügyében, de mihez tartás szempontjából mégis érdekesek ezek a beszélgetések, melyekről tudósítunk az alábbiakban számol be:

(Kallós a Kossuth-szoborról.)

Kallós Edével a budapesti New-York kávéház empire termében sikerült néhány szót váltanom az aradi Kossuth-szobor ügyében. Erre az előzetes beszélgetésre azért volt szükség, mert a Kallós műtermébe rendesen nehezebb bejutni, mint a tévének a tű fokán átbujni. Megtörtént velem, hogy egy ízben félóra hosszat dörömböltem a műterem ajtaján, amíg végre az agyaggyuró legény kidugta a fejét és rövid uton kitudta jövelelem célját. Akkor becsapta az ajtót és egy másik félóra után visszajött a válaszzal. De a műterembe nem juthattam be. Szóval a kávéházban arra kértem Kallóst, hogy szenteljen másnap délelőtt néhány percet arra, hogy nyugodtan beszélhessek vele az aradi Kossuth-szoborról. A művész kijelentette, hogy másnap délelőtt szívesen lát műtermében.

A látogatás bejelentésének megvolt az az eredménye, hogy minden akadály nélkül bejutottam a műterembe. A mester épen egy széken dolgozott, a modell-állványon egy csinos magyar ruhás leány ült, épen annak az alakját formálta ki az agyagból. A keze csuklólóg sáros volt, úgy, hogy kézfogás helyett csak a kabátja ujját szeríthattam meg.

Mielőtt az aradi Kossuth-szoborról beszélhettem volna vele, megmutatta a műtermet és a készülő szobrokat. Kallóst, a ki alig pár év alatt világhírű ember lett, nem kell dicsérnem.

Ennek az embernek a lelkében a monumentális tervezetek egész raja él; csudálatos harmóniában van meg benne a finomság minden árnyalata, egyesülve a nagyság és az erő kifejezésével. Az alakjai élnek, mozognak és talán egész Magyarországon ő neki van legnagyobb értéke a kőbe faragott emberi lélek iránt. Magyar érzésben pedig utolérte Izsó Miklóst, a kinek „Busuló juhásza” minden idők legmagyarabb szobra marad.

Kallós most épen a Jankó János emléken, és a fentebb említett síremléken dolgozik. Ott áll a műteremben a makói Kossuth-szobor nyers váza és miniatűr kivitelű kidolgozása is. A hódmezővásárhelyi Kossuth szobor gipszöntvénye az egyik sarokban büszkélkedik. Ez a szobor összevissza tizenyolcezer forintba került; nem hiszem hogy széles Magyarországon lenne olyan szobor, amely minden sallangtól ment egyszerűsége mellett is olyan erős hatást gyakorolna valakire, mint ez. Pedig a szobor csak egyszerű magyar ruhában ábrázolja Kossuthot, minden affektált póz nélkül; de az arcából egy egész darab dicsőséges magyar történetet lehet kiolvasni. Ott van a műteremben a Vörösmarty-szobor pályázat, a legelső vázlattól a teljes kidolgozásig. A kőbe vésett szöveget, a melyiket az ember a szemével hall.

Miután a mester bemutatott Márkus Gézának, aki az ő szobrainál az architektónikus részt készíti, leülünk az aradi Kossuth szoborról beszélgetni.

— Mindenekelőtt két nagy kérdés van — mondta Kallós. — Az, hogy mennyi költség lesz a szoborra, és milyen helyen fog állni?

Felvilágosítottam, hogy a szobor pénzalapja körülbelül száz-százhuszezer koronára fog rugni, és hogy a városház előtti tér milyen arányú.

— Százezer koronából nagyon szép szobrot lehet emelni, különösen, ha a körülötte fekvő épületek csak kétemeletek, és így nem nyomják el a szobrot.

— És ha önre várna ez a munka, hogyan képzelné el a szobrot? — kérdeztem.

A művész pár pillanatra behunyta a szemét, azután így felelt:

— En valami újszerűt csinálnék. Például egy művészileg kiképzett plateaura állítanám a melléksoportozatot, amely lehetőleg helyi vonatkozású szabadságharc jelénét ábrázolná. Lent, az emelkedett talpazat aljánál állana a főalak; természetesen az építészeti rész kiképzésénél ügyelni kellene, hogy a lent álló alak a mellékalakok mellett lehetőleg érvényesülhessen. Képzelje el például, hogy a plateaun egy harcra rohanó csapat foglal helyet, Kossuth pedig feléz rájuk, lelkesedve, felmagasztosulva. De persze ez csak pillanatnyi terv és csak mihez tartás végett mondom önnek, — tette hozzá azonnal, — hiszen amint ön mondja, még egyelőre a szobor pénzalapja sincs együtt és különben is egy ilyen arányú szobor elkészítése beletelik két esztendőbe is; ilyen idő alatt pedig a tervet a legaprólékosabb részletig ki lehet dolgozni. Mindenesetre jól tennék, ha a szoboralap teljes összegyűjtése előtt felhívnák a szobrászokat, hogy a szobortervek vázlatát készítsék el, mert ez is igénybevesz két-három hónapot.

Ezután általános művészi dolgokról beszélgettünk egy-két percre; majd látva, hogy a művésznak modellje van, akit fizetni kell, felkeltem és elbucuszta Kallóstól. Kikisért az ajtóig, és bucsuzóul titokzatosan mondta:

— Kérem, ha megírja ezt a beszélgetést, említse meg, hogy ön keresett fel engem, mert nagyon restellném, ha olyan színben tűnnék fel

a dolog, mintha én talán ilyen uton akartam volna előtérbe tolni magamat. Különben nem sokára azon a vidéken lesz dolgom, akkor benézek Aradra is. A viszontlátásra!

Ezzel elváltam Kallóstól, akinek szerénységét talán legjobban ez a bucsuzó jellemzi.

(Telcs az Asztalos-szoborról.)

A kisplasztikus! A nippművész! Így csúfolják megrögzött ellenségei Telcs Edét, és talán ez a legnagyobb dicsőret erre a nagytalentumu művészre. Más kifogást tudniillik nem tudnak ellene, csak azt, hogy apró szobrai már-már a kisplasztika körébe vágnak. Nálunk Magyarországon a szobrászat fogalma tudniillik összefügg a monumentális alkotások fogalmával és amíg külföldön egy Meunier, egy Klunger és egy Stuck nem átalnak apró szobraikkal szerepelni a tárlatokon, addig nálunk Telcsét és Kalmár Elzát kicsinyítő mosolylyal emlegetik: A kisplasztikusok! Pedig ez a kisplasztikus a Vörösmarty szoborpályázaton megmutatta, hogy ha akar, tud nagy méretű dolgot is alkotni.

Telcs Edének a Munkácsi utcában van műterme, ahol Beránnai, a Trefort plaque-pályázat második díjának nyertesével együtt dolgozik. Mikor becsengettem, Berán nyitotta ki az ajtót.

— Beszélhetek Telccsel? — kérdeztem tőle.

— Hogyne! Csak gyere be!

Telcs épen rövidszáru angol pipából pöfékelt és pihent. Röviden előadtam neki jövőttem célját, és kértem, hogy mondjon valamit, hogyan képzel el az Asztalos Sándor emléket? (Tudtam, hogy Telcs az, aki valamennyit foglalkozott már ezzel a tárggyal, és a kinek reménye van, hogy az emlék elkészítésére megbízást kap.)

Telcs is azzal kezdte, amivel Kallós. Azt kérdezte, hogy körülbelül milyen összeg áll rendelkezésre. Megmondtam, hogy most még nem tulságosan sok, de ha az egész összeg egybe gyűlik, lesz husz-harmincezer forint.

— Nem lehetne ebből az összegből valamelyik aradi monumentális épület falára egy basreliefet illeszteni? — kérdezte a művész. Egy nagyobb szabású féldombormű szépen érvényesülhetne valamelyik forgalmasabb helyen.

— Ez a terv ugyan szép, de kivihetetlen, — felelek, — mert Aradnak nincsen ilyen célra elég monumentális épülete, különösen olyan, amely forgalmas helyen fekszik. Különben is hálátlan dolog az ilyen féldombormű, hiszen az akadémia falába illesztett Széchenyi-emlék mellett is száz ember elmegy, amíg egy észreveszi.

— Ez igaz, mondta Telcs. Ebből az összegből azonban nehezen lehet nagyméretű dolgot csinálni. Körülbelül valamivel nagyobb szoborra telik, mint a budapesti millennium tiz szobor bármelyike. Emellett a talpazatot féldomborművekkel lehetne díszíteni, természetesen helyi vonatkozású jelenetekkel. Teszem fel, amint Asztalos visszafordítja a magyar sereget, vagy amint megfutamtja az osztrákokat. Többet igazán nem mondhatok, mert egyelőre nem foglalkoztam tulságosan sokat a dologgal; nagyon el vagyok foglalva.

Azután megmutatta a Barabás Miklós sir-emlékét, amint az öreg mester, kezében ecsetet tartva, épen alkotni akar valamit. A többi szobrok, amelyek a műteremben állnak, java-részt a tárlatról ismerős művek gipszöntvényei. Amíg ezeket néztem, a művésznak látogatója jött. Nem akartam zavarni, azért hamarjában megígértettem Beránnal, hogy ha a Szalón lejön Aradra, ő is kiállít egy-két szobrot. Azzal elbucuszta Telcstől.

(k. g.)

Szinigazgató és kritikus.

(A megvont színházi jegyek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Kinos ügy támadt ma az aradi színház igazgatója és egyik aradi napilap között. Az eset széles körben feltűnést fog kelteni, s az ügynek előreláthatólag hosszú és mozgalmas folytatása lesz.

Az Aradon megjelenő „Függetlenség” című napilapban ff. aláírással folytonos támadások jelentek meg az aradi színház ellen. Hosszu, elkeseredett küzdelem fejlődött ebből, mert a „Függetlenség” cikkeinek nagyrésze az igazgató személye ellen irányult.

Az igazgató és kritikus között támadt ellenségeskedés ma este meglepő fordulatot vett. Zilahy Gyula szinigazgató ugyanis a következő levelet intézte a „Függetlenség” szerkesztőségéhez:

A „Függetlenség” tek. szerkesztőségének

Aradon.

Ezennel tudomására adom, hogy a tek. szerkesztőségnek szülő két színházi tiszteletjegyet, melyeket amugy is, önszántamból udvariasságból adtam, a mai naptól fogva bevontam, és hogy e helyek ezentúl a tekintetes szerkesztőségnek nem állanak többé rendelkezésére.

Ezen intézkedésemet azért tettem meg, mert a tekintetes szerkesztőség a bírálati jog tisztes lepte elatt, nap-nap után az én és társulatom egyéni becsületébe és tisztségébe gárol, és tendenciózusan abban találja hivatását, hogy engem és társulatomat az erkölcsi és anyagi tönk szélére juttasson.

Tisztelettel

Zilahy Gyula.

Eddig a levél.

Ami magát a dolog érdemi részét illeti, arra nézve észrevételeinket nem hallgathatjuk el.

Az ff. aláírással megjelent mértéktelen támadásokat mi soha helyeselni nem tudtuk, azok hangjával egyet nem értettünk, modorát elítéltük. De amikor Zilahy e támadásokkal szemben ma arra ragadtatta magát, hogy retorzióképpen megvonta egy laptól a színházjegyeket, ama nyilvánvaló célzattal, hogy az őt támadó lapnak a színházban helye ne legyen: akkor egyszerre megváltozott a helyzet képe, mert Zilahy elhamarkodott intézkedésével a nyilvánosság jogát sértette meg.

Az aradi színház igazgatójának a várossal kötött szerződésében van egy pont, mely azt tartalmazza, hogy a helybeli napilapok szerkesztőségei számára egy-egy állandó helyet tartozik fenntartani a szinigazgató. Igaz, hogy a szerződésben csak két lapról van szó, mert a „Függetlenség” akkor még nem létezett, de a szerződés nevezett pontjában egy elv foglaltatik, és pedig az, hogy a város elismerte a napilapoknak jogát egy állandó színházjegyre, azonfelül súlyt helyezett rá, hogy a színházjegyet függetlenné tegye a szinigazgató jóindulatától. Ezt az elvet a szinigazgató minden körülmények között respektálni tartozik. Véletlen és így mellékes tehát az, hogy a város és a szinigazgató közötti szerződésben a „Függetlenségről” szó nincs. Ezt a helyzetet kihasználni az igazgatónak nem lett volna szabad.

A mai eset egyébként nem áll páratlanul a zsurnalisztika történetében. Csak

nemrég történt az aradihoz teljesen hasonló dolog Budapesten a „Magyar Szó” szerkesztősége és a Magyar Színház igazgatósága között. Megismétlődött az eset Szegeden és előfordult régebben Debrecenben is.

A lapok, az újságíró egyesületek és a közönség mindenütt a kritika szabadságát látták megsértve az illető szinigazgatók retorziójában.

Ezt látjuk megsértve a mai esetben mi is.

HIREK.

Tüntetés a fővárosban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

Ma este Budapesten a szabadelvű pártkör helyisége előtt egészen váratlanul parázs tüntetés keletkezett. A tüntetés este háromnegyed kilenc órakor vette kezdetét. A Deák Ferenc szobrát környező parkban mintegy harminc fiatal ember, látszólag szociálisták, „abcú Tisza” kiáltásban törtek ki. Majd, mikor neki bátorodtak, köveket szedtek elő és ezekkel bezúzták a szabadelvű párt klub balkonjával ablakait, továbbá a „Pester Lloyd” kiadóhivatalának ablaktábláit.

A pártkörben történetesen sok képviselő volt együtt, akik a láрма hírére felsiettek, hogy elcsendesítsék a zajongókat. De a tüntetők a képviselőket sem respektáltak, s többek közt Gajári Odón fejéről is követ leütötték a kalapot.

A sarki rendőrt, aki be akart avatkozni, szintén megdobálták. A rendőrség, melyet a párt-körből értesítettek, csakhamar megjelent s tizenegyet a tüntetők közül elfogott. Az egyiknél revolver is volt.

Hasonló tüntetés folyt le a Degenfeld palota, továbbá a főkapitánysági épület előtt, ahol az ablakokat szintén beverték a tüntetők.

Az irodalmi-társaság fölolvasó ülése.

— A keddi fölolvasó estélyről. —

Arad, február 20.

Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya folyó hó 23-án, kedden délután 5 órakor tartja negyedik fölolvasó estélyét a zárosháza dísztermében.

Tartalmas, magas színvonalú és változatos műsort állított össze a rendező-bizottság, melynek minden egyes sráma egy-egy irodalmi irányt képviselve, már változatosságával is nagyhatású műélvezetet fog a hallgatóságban kelteni.

A rendező-bizottság által megállapított végleges műsora a fölolvasó estélynek a következő:

Tolnai János dr. elnöki megnyitója.

Szöllősi Zsigmond esztetikai értekezése.

Varsányi János ismert nevű poéta verseit olvassa fel.

Radó Károly dr. humoros fölolvasása.

Az irodalmi szakosztály a négy tagjainak fölolvasásait az aradi társadalom két bájos művésznőjének műsorszámait fogják áthidalni. Ezek: özv. **Treyler Andorné** urnő zongora, és **Brunhuber Mariska** urhölgy énekszáma. A dilettans-művésznők előkelő táborából annyira ismeretes a két név, hogy előzetes ajánlással csak sértenők értékes tudásukat.

A Kölcsey-egyesület tagjai — nyugtájuk felmutatása mellett — szabadon látogathatják a fölolvasó üléseket, mindenki más belépő jegyet előzetesen válthat ifj. **Klein Mór**, **Réthy Lipót** és fia és **Kerpel Izsó** urak könyvkereskedésében, kik szíveségből vállalkoztak a jegyek el-

árusítására. Ülőhely a fölolvasó estélyre 80 fillér és állóhely 40 fillér.

Az élvezetes estélyre már most felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

— **Aradváros Andrányi-alapítványa.** **Andrányi Károly** bornagykereskedő, törvényhatósági bizottsági tag Lyolcezer koronát küldött néhai nagybátyja: **Andrányi Lajos** emlékére **Institóris Kálmán** polgármesternek, azon kéréssel, hogy ezt az összeget alapítványként kezelje. Ennek kamatait felerészben egy elszegényedett kereskedő, felerészben egy elszegényedett iparos kapja meg. Hogy kik kapják a segílyt, azt a mindenkori polgármester határozza meg. Az alapító levelet ma készítette el **Reicher Károly** tiszti főügyész, és be is terjesztette a polgármesterhez.

— **Motorüzem a vasutakon.** A magyar sajtó nemrégiben részletesen ismertette azokat a kísérleteket, a melyeket Németországban villamos erővel hajtott vasuti kocsikkal hajtottak végre. Az eredmény egyenesen meglepő, mert a Berlin melletti kísérletek alkalmával sikerült óránkénti 200 kilométeres sebességet elérni. A magyar vasutakon szintén folynak a munkálatok a villamos üzem-berendezése érdekében. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület utvasut- és hidépítési szakosztályai csütörtöki ülésén — mint már megemlítettük — **Sármezey Endre**, az **Alföldi első gazdasági vasut** igazgató főmérnöke éppen arról tartott fölolvasást, hogy milyen eredmények érettek el eddig nálunk a motoros vasuti kocsiknak a vasuti üzemből való használatával. A fölolvasó mellékvasutaink személy-forgalmát és annak hiányát bírálva kimutatja, hogy könnyű, mozgékony, olcsó üzemi járműveket, mellékvasutaink forgalmát, sűrűbb menetek, jó menetrend és olcsó menetdíjakkal lényegesen lehet és kell emelni. Osmertette ez elvek alapján az **Aradi és csanádi egyesült vasutakon** és az **Alföldi első gazdasági vasuton** elért eredményeket. Fölolvasásában oda konklukált, hogy mellékvasutaink személy-forgalma és a helyi érdekek, valamint helyi érdekű vasutaink finánciális érdekei megokolták teszik a motorkocsinak széles körben való alkalmazását. A nálunk üzemből levő gőzmotorkocsik hazai gépiparunkat dicsérik, azokat a magyar királyi államvasutak, az **aradi Weitzer** féle waggongyár és a **Ganz-gyár** készítették a legpontosabb kivitelben. A fölolvasó fölhívta végül kartársait, hogy ezt a helyi érdekű vasutainkra és a fejlődő gépiparunkra egyaránt fontos ügyet minél szélesebb alapokra fektetve fejlesszék tovább. Az ülésen, melyen **Lipthay Sándor** udvari tanácsos, műegyetemi tanár elnökölt, megjelentek a többek között: **Vásárhelyi Béla** főrendiházi tag, az arad csanádi vasutak vezérigazgatója, **Breda Viktor** gróf, **Nagy Ferenc** volt államtitkár, **Feilitzsch** báró, **Szabolcs vármegye főispánja**, **Zichy Andor** gróf, **Révay Simon** báró stb. Itt említjük meg, hogy **Békés** és **Vésztő** községek között legközelebb érdekes közlekedési eszköz nyílik meg, a motoros vasut, melyet **Békés-Csaba** és **Vésztő** községek között az **Alföldi első gazdasági vasut** élén **Sármezey Endre** igazgatóval és **Lacray István** mérnökkel építettett ki s melynek **békés-csaba—békési** vonala múlt évi szeptember 10-ike óta már forgalomban is van. A vasut személyszállításra van berendezve. A **békés-csaba—békési** vonal tíz és néhány kilométer hosszú.

— **Katholikusok nagygyűlése.** A városi templomépítő-bizottság meghívására az aradi római katolikus hívek holnap, vasárnap délelőtti tizenegy órakor a városháza nagytermében nagygyűlést tartanak, a melyen az építendő új

római katolikus plebánia-templom ügyével foglalkoznak. A gyűlést **Müller Lajos dr.**, a bizottság elnöke vezeti, s azon rész vesz a csanádi püspök képviselőjében **Wittenberger Antal** kanonok, a ki ma érkezett ily célból Aradra.

— **Új városi szakbizottság.** **Institóris Kálmán** polgármester a mai napon előterjesztést adott be a tanácshoz egy **tűzrendészeti szakbizottság** alakítása iránt. Az előterjesztéssel a legközelebbi városi közgyűlés fog foglalkozni és már ezen meg is fog alakulni ez az új bizottság.

— **A Kálmán utca szabályozása.** A város szabályozási bizottság a még csak most határozta el, hogy a város térképét elkészítteti és máris kezdetét vette a szabályozás. A mérnöki hivatal ma terjesztette be a városhoz a **Kálmán-utca szabályozási tervét**, amellyel a legközelebbi közgyűlés fog foglalkozni.

— **Pénzüntézet közgyűlések.** Holnap, **vasárnap**, két pénzüntézet tart közgyűlést, melyekre az érdekelt részvényesek figyelmét e helyen is felhívjuk. Déle 10 órakor lesz az **Aradi első takarékpénztár** rendkívüli közgyűlése, melyen a részvénytőke és tartalékalap felemelése tárgyában határoznak s ennek megfelelőleg módosítják az alapszabályokat. Délelőtti 11 órakor az **Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár** tartja tizennegyedik évi közgyűlését. Az igazgatóság beszámolója ezuttal is az intézet fejlődéséről, gazdagodásáról, erőben való gyarapodásáról ad képet, bizonyosságot téve a takarékpénztár kitűnő, gondos vezetéséről. A holnapi közgyűlésben fogják betölteni a **Szentes Vidor** volt makói kir. közjegyző elhunytja folytán üresedésbe jött választmányi tagsági helyet is.

— **Elbocsátás a honvédség kötelékéből.** A honvédség rendeleti lapja közli, hogy **Mader Ottó** és **Szántó János** m. kir. lugosi 8. honvéd gyalogezredbeli, továbbá **Kintrig János** debreceni 2. honvédhuszárezredbeli tartalékos hadnagyk és **Sármezey Antal** szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagy szolgálati kötelezettségük teljesítése után a honvédség kötelékéből elbocsáttattak.

— **Egy aradi rajztanárnövéndékről.** A mintarajziskola és rajztanárképző intézet ifjúsága a most bezárt iskolai félév alkalmából Budapesten műkiállítás rendezett, mely a legfiatalabb művészgeneráció szünidei munkáit tartalmazza. A rajztanárnövéndékek csoportos kiállításából főképp az **aradi származású ifj. Somogyi Ágost** portratt studiumait említik fel a fővárosi lapok s azokról igen nagy elismeréssel írnak. Somogyinak néhány humoros rajza pár év előtt a Nemzeti Szalon aradi tárlatán és ki volt állítva s itt élénk feltűnést keltett.

— **Házasság.** **Fóthy Zoltán** galsai körjegyző jegyet váltott **Moyszin Mariska** kisasszonnyal, **Moyszin Lajos** borosjenői kir. telekkönyvvezető szép leányával.

Iványi Lajos, a **Steiner Adolf** és társa cég alkalmazottja holnap, vasárnap délután köt házasságot Aradon özv. **Vogel Ignác** né szép leányával, **Mariska** kisasszonnyal.

— **A szalmapapírgyár büze.** A mai tanácsülés a belügyminiszter egy tegnap érkezett leiratával foglalkozott, amelyben a belügyminiszter felhívja Aradváros kapitányi hivatalát a szalmagyárról illatáról jelentést tenni. A kapitányi hivatal hivatalos szaglási műveletei alapján azt a jelentést tette, hogy a gyár még mindig büzik. A tanács ezt a jelentést terjeszti a minisztérium elé.

— **Felkelők utcai harca.** **Belgrádból** táviratozzák, hogy az ott élő macedón felkelők közt ma nyílt utcán összeütközés történt. Egy felkelőt meggyilkoltak, sokan súlyosan megsebesültek.

— **Csicserics alezredes legénye.** Megírtuk, hogy **Pitreich** közös hadügyminiszter az orosz-japán háború tanulmányozására Oroszországba

küldte *Bacsányi Csicseric* Miksát, a szegedi 46. gyalogezredhez beosztott vezérkar! alezredest, aki egy időben az aradi dandárparancsnokság segédtisztje volt. Vele meg *Szeptycki* Szaniszló gróf vezérkari százados is. Az orosz főhadiszálláson tehát, mint a német hadsereget, a magyar-osztrák hadsereget is két vezérkari tiszt fogja képviselni.

Bacsányi Csicseric Miksa alezredes, mint szegedi tudósítónk írja, ma elbucszott a szegedi hatóságtól, az estét a tisztikarral töltötte és holnap elutazik Szentpétervárra, a hol a cár kihallgatáson fogadják. Onnan aszibériai vasuton Vladiszlókba megy. Elviszi a hosszú utra lovását, *Bicók* Jánost is, a ki egy szegedi öreg nazarénus fia. *Bicók*hoz három nappal ezelőtt így szólt az alezredes.

— János, tudd meg, hogy derék fiunak tartalak és elviszlek Mandzsuriába.

— Elmegyek én a világ végére is az alezredes ural.

— No, éppen odamegyünk fiam. A világ végére.

Másnap *Bicók* János kétségbeesett arccal, lehorgasztott fővel állított be az alezredeshez:

— Jelentem alásan, a Juli...

— Ki az a Juli?

— Jelöntem alásan, az én jövődéből, a Páva-utcából, nem akar beleegyesülni, hogy elmenjek a világ végére.

Az alezredes aztán katonásan kijelentette Jánosnak, hogy vele fog utazni.

— Mond meg a Julidnak, azt üzenem, hogy vigyázzni fogok rád, és egy hajdászala sem görbül meg. Ugy rozlak vissza, amint elviszlek.

Ez a megnyugtató kijelentés használt. A magyar lovász elmegy messzi világot látni, de a szegedi alsóvárosban, egy paprikafűzérés házikóban nagy sírás lesz holnap, mert Oroszország háborúba keveredett Japánnal.

— A Jókai-tér befásítása. Az aradi főgymnázium igazgatósága kérvényt adott be a városhoz a lyceum előtti Jókai-tér befásítása iránt, a tanulók egészségének szempontjából kívánatosnak tartja ezt. A kérvénnyel a legközelebbi tanácsülés fog foglalkozni.

— A Hász-Bossányi ügy. Részletesen megírtuk azt a kínos affért, mely *Hász* Sándor battonyai kir. közjegyző és a *Bossányi* család közt keletkezett. Mint ma Battonyáról írják, az özv. *Bossányi* Gyuláné által tett feljelentés folytán *Heincz* Géza battonyai kir. járásbírósi vizsgálóbíró a bűnetnyomozati iratokat a szegedi kir. ügyészséghez beterjesztette s ott az ügyben nem találtak bűnügyi eljárásra alkalmas adatot. A kir. ügyészség a vádat elejtette s a kir. törvényszéknél az ügy felvetését indítványozta, mely indítvány el is fogadtatott. Most tehát a feljelentő dolga, hogy vádaskodik-e tovább.

— Halálozások. Kézdí-csomortáni *Mike* Gyula m. kir. földmívelésügyi miniszteri hivatalnok élte 29-ik s házassága 7-ik évében Aradon hosszú betegeskedés után elhunyt. Halálát neje, szül. *Waselawsky* Gizella és nagy rokonság gyászolja. Temetése vasárnap d. u. 4 órakor lesz a Kossuth-utca 27. sz. házból.

Lamberg Imre, ujszentannai születésű temesvári ügyvéd hosszú szenvedés után élte 65-ik évében elhunyt.

— Hajsza egy püspök ellen. Az *F. M.* írja: A *lugosi* román gör. kath. püspök a napokban Budapesten tartózkodott és civilruhában járt-kelt az utcákon. Ezt ellenségei ellene akarják kihasználni s állítólag felutaztak közülök ketten Budapestre s az utcákon mindenütt nyomon követik, hogy ellene adatokat gyűjtsenek, amelyeket a püspök ellen, reputációjának beszenyezésére fel akarnak használni.

— Inspekciós hűlgyek. A népkonyhában e héten felügyelnisziveskednek dr. *Tolnai* Jánosné, *Herzel* Bernátné, *Preisach* Vilmosné urnők. — A szegény tanulók konyhájában a jövő héten özv. *Rónay* Jánosné és özv. *Végh* Aurélné, *Csernovics* Olga és *Julcsa* urhölgyek ügyelnek fel. Az elmúlt héten segédkezett *Szalay* Ilonka urhölgy.

— Hamis Princesas-cigarettek Aradon. A budapesti rendőrség a minap letartóztatta *Krausz* József volt ügynököt, a ki hamisított *Princesas*-cigaretteket hozott forgalomba s ezzel a kincstárt megkárosította, magának pedig igen nagy hasznot szerzett. Egész gyár volt berendezve a lakásár, a cigaretteket leginkább kávéházi pincérek útján értékesítette. A vizsgálatból kiderült, hogy *Krausz* Aradon is hozott forgalomba ilyen hamisított cigaretteket. Erre vonatkozólag Budapestről ma a következőket jelentik: *Krausz* József viselt dolgaik kutatja most a budapesti rendőrség és pedig szép eredménnyel, mert kiderítették, hogy *Krausz* hasonló üzelmekért Bécsben is megbüntették és kitiltották. A főkapitányság megkeresésére több vidéki rendőrség is vizsgálatot indított a hamisított cigarette ügyében és pedig szép eredménnyel, mert megállapították, hogy *Krausz*nak Pécsen, Pozsonyban, Szegeden s Aradon is voltak szép eredménnyel dolgozó ügynökei, *Krausz* különben a kihallgatás során bevallotta, hogy a tiltott üzlet mellett évenként 16 ezer korona tiszta haszna volt.

— A vízvezeték és a kövezet. A vízvezeték csatornák ásása közben felszedett és ismét lerakott kövezet a város több helyén erősen besüppedt. A mérnöki hivatal ma jelentést tett a városnak aziránt, hogy hol fordulnak elő ilyen süppedések. Ezeket a vízműtársulatnak kell helyreállítania, mert különben a város fogja az ő költségén a helyrehozási munkálatokat elvégeztetni.

— Aki Japánba akar menni. A japánoknak igaz ügye lelkesedésbe hozza a kedélyeket. Mindenki pártolja az ő igaz ügyüknek — szóval. Tettel azonban eddig senki sem állott melléjük. Ma azután egy szegedi tartalékos kadétörőrmester a bécsi japán követséget értesítette, hogy be akar lépni a mikádó eddig győzelmes hadseregébe. A válasz még nem érkezett meg, de előrelátható, hogy a fölvetel megtörténik. Így azután mégis csak folt esik a monarchia „semlegességén”.

— A hegyaljai kolnabetörők. Sok szó eset már a nyilvánosság előtt a ménes-magyarádi hegyalján működő betörő bandáról, melynek garázdálkodásai ellen a minap egész csomó küldöttség járt a vármegyeházán, kérve a legerélyesebb intézkedéseket a betörők ellen. Ennek aztán annyiban volt is eredménye, hogy a vidék három csendőrt kapott, akik hozzáálltak a betörőbanda kinyomozásához. A csendőrök megérkezése óta a kolnákat nem bántották a betörők, mert félték a szigorú őrizettől. E helyett Ménés községben garázdálkodnak s a múlt héten elloptak *Popescu* János körjegyzőtől négyezer darab szőlőajtóvanyt a község háza kertjéből. Ugyanekkor *Jerkusán* Mitru házában próbáltak szerencsét, de a gazda észrevette őket, mire a tolvajok ellillantak. Rövid idő múlva azonban viaszmentek s álkulcsokkal felnyitották a háztól távolban eső kamrát, oda bevitték a szomszéd házból ellopott tizenegy juhat s lisztet, meg korpával etették. A csendőrség eredménytelenül nyomozza a vakmerő bandát. Eddig mindössze egy *Gross* György nevű embernél találtak negyvenkét különféle álkulcsokat. Nyilván ezekkel nyitogatták annak idején a kolnákat. A nyomozás tovább folyik.

— Óriási hóízvatar. Bécsből táviratozzák, hogy a *Schneebergen* ma óriási hóízvatar volt. A forgalom az egész vonalon megakadt.

— Hentesek akciója. Temesvárról jelentik: A temesvári hentesek és mészárosok a következő napok valamelyikén tanácskozássra gyűlnek össze, melyen ki fogják mondani, hogy küldöttséget menesztenek *Khuen-Héderváry* Károly grófhhoz, a város országgyűlési képviselőjéhez, arra kérve őt, hogy a kereskedelmi miniszternél hasson oda, miszerint a Balkán államokból érkező sertéseket ne csak Kőbányára, hanem Temesvárra is importálhassák.

— A koszoru-affér ügyében az aradi hadbíróság még mindig folytatja a nyomozást a szegedi kir. járásbíróssággal. A járásbíróság a kaszárnya falai közül a már megszabadult öreg katonák közül hallgatja ki a „gyanusabbakát.” Ma *Tóth* István volt 46 os bakát, jelenleg egy temetkezési intézetének szolgáját hallgatta ki az egyik aljárásbíró. Aziránt intézett hozzá kérdéseket, tud-e arról, kik adakoztak, vagy kik gyűjtöttek a múlt év október 6-ának hajnalán az öreg katonák által a Kossuth-szoborra helyezett koszorura? *Tóth* István eskü alatt vallotta, hogy a koszoruzás előzményeiről semmi tudomása sincs.

— Egy kivándorlási ügynök letartóztatása. Sopronból táviratozzák: A Sopron melletti Balf községben *Desits* Lipót gyógyszerész följelentésére a csendőrség letartóztatta *Schroff* Max kivándorlási ügynököt, akiről a vizsgálat kiderítette, hogy *Schroff* Magyarország protestáns német lakossága körében Németországba kivándorlókat toborozott.

— A „szent rabbi” meghalt. Országszerte ismeretes volt *Teitelbaum* Lipót, a máramaros-szigeti rabbi, akit közönségesen csak „szent rabbi”-nak hívták a nép. A szent rabbi ninca többé, e hó 17-én 67 éves korában meghalt. Temetése, — mint távirják, — ma ment végbe, óriási részvét mellett. Jelen volt azon a főispán, alispán, polgármester, s a város teljes intelligenciája.

— Újabb postarablás. A rétsági postarablás tetteseit még kutatja a hatóság s máris újabb, hasonló bűneset történt. *Bártfáról* írják, hogy február 14-én este tíz órakor a *Bártfáról* Felső Szvidnikre közlekedő postakocsit *Zboró* közelében tótul beszállt ismeretlen utonállók megtámadták. A kocsist lerántották a bakról s a mikor a megtámadott ember revolverét akarta használni, földreperítették, kivették kezéből a fegyvert és csak hosszas könyörgésére kegyelmeztek meg az életének. A rablók ezután fessegették a postakocsit, de valami neszre megriadtak s elmenekültek. A kocsis behajtatott Alsó-Polyánkára s ott jelentést tett az esetről. A csendőrök nyomozzák a rablókat. Mivel már több ízben megtámadták ezt a postajáratot, a postaigazgatóság fegyveres kíséretet fog adni melléje. — A kocsis, *Kosztár* József, becsületes öreg ember, a ki már régóta szolgál a postán.

— Borzalmas öngyilkosság. Borzalmas módon vetett véget életének ma Budapesten *Leitner* Ferenc 69. gyalogezredbeli közkatona, a ki a Dohány-utca 39. számú házában borotvával úgy vágta keresztül a nyakát, hogy a fejét csak a nyakcsigolya tartotta a törzshöz. Természetesen rögtön meghalt. Hogy mi vitte a szerencsétlent az öngyilkosságra, nem tudják, bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— Birtokcsere. *Stefanov* Divna és *Stefanov* Róza eladják az aradi 3057 sz. tjkvben felvett *Orovil*-utcai 31. sz. házból az őket illető részt 400 kor.-ért *Stefanov* Jánosnak. Éles Ármán és neje *Herz* Nina ajándékba adják az aradi 4010 sz. tjkvben felvett *Weitzer* János-utcai 8. sz. házat dr. Éles Bélának. — *Jovanov* György eladja az aradi 5714 sz. tjkvben felvett ingatlant 1000 kor.-ért *Aracki* Tamásné Molnár Florának. — *Zászló* Sándor eladja az aradi 3845 és 5252 sz. tjkvben felvett ingatlanokat 1500 kor.-ért *Werner* Józsefnek.

— Dinamit az ágy alatt. Mulatságos eset történt az elmúlt éjjel. *Bechnel* Sándor nagyváradi magánhivatalnok hiányos öltözetben, izgatottan állított be az ügyeletes rendőrtisztviselő elé, ahol el-ek-ukló hangon jelentette, hogy az ágya alatt egy skatulya dinamitot talált. A tisztviselő detektívet küldött *Bechnel* Szabó József-utcai lakására, ahol tényleg találtak egy doboz puskaporoszerű port. A detektív hosszas kutatás és vizsgálat után megállapította, hogy a dobozt *Piros* Adél cselédleány tette a hivatalnok ágya alá. A leány azt mondta, hogy neki a skatulyát a házi kisasszony adta, mert meglepetést akart szerezni vele *Bechnel*nek. A dobozt kivitték a Hungária uton levő katonai léporraktár parancsnokságához, ahol még az éjjel kísérel-

tet tettek a „lőporral” s kiderítették, hogy az bizony nagyon-nagyon ártatlan — porzó. Bechnel aztán savanyu arccal ment haza.

— **Jótekonyság.** Szalay Antalnén urnó a szegénytanulóknak 300 drb. pogácsát adományozott. Fogadja a nemeslelkű adakozó ezúton is hálás köszönetemet: *Ozv. Hauser Károlyné* ezredesné, egyesületi elnök.

— **Köszönet** A népkönyha javára adományokat adni sziveskedtek: Glück Károlyné, bervei János Adolfiné, Goldschmidt Sándorné urnók 10—10 koronát, melyért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Porter cipőkészlete** bámulatos módon tárja fel a mai divat követelményeit. Hölgyek és urak, akik a lábbeli beszerzésénél nemcsak a praktikus elveket követik, hanem a legújabb divat szempontjainak is hódolnak, azok Porter Vilmos Nagy Aruházánál megbízhatóbb és kitűnőbb forrást nem ismernek. A Porter-cipők egyébként könnyűek, tartósak, a lábat nem nyomják, nem kinnózzák és szabásuk a legjobb. Azonfelül híresek mesés olcsóságukról is. A tavaszra gyönyörű újdonságok érkeztek. Postán napoként nagy mennyiségek küldetnek vidékre, a városi és megyei telefon száma 324.

— **Köszvényesek öröme** az a kellemes hír, melyet a Zoltán-féle kenőcsről számtalan meggyógyult csusz és köszvényes beteg mord. E páratlan kitűnő szer már néhány napi használat után a legmakacsabb csusz és köszvényes bajokat meggyógyította, mit számos köszvönő levél és több orvosi nyilatkozat bizonyít. Üvegje 2 kor. Zoltán Béla gyógytárában, Budapesen.

— **A Fischer-féle ruhaszövetek ügye.** Mivel igen sokan vannak városunkban és a környéken, akik türelmetlenül várják az új szövetküldemény megérkezését, tudatjuk ezennel, hogy a szövetek már megérkeztek. Körülbelül 400—450 férfi ruhára való szövet érkezett, kizárólag elsőrangú angol és francia temékek. Tekintse meg mindenki a mai nap folyamán Fischer Simon kirakatait a központi szálloda épületében Csakis legfinomabb szövetek ezek az elegáns és finom közönség részére. Aki egyszer abból vett, az biztosan küld újabb vevőket. Az érdeklődés igen nagy, s így valószínű, hogy a készlet csakhamar elfogy. Az árak hihetetlenül olcsók. 533

— **Csedálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arcborról szepőt, pattanást és egyéno bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcot fehérre, üdvére és finomra varázsolja anélkül, hogy a bőrnek ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes szépségkészletek kiszorítja. Üvegje 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 kor. és puder 1-20 kor. Kapható minden gyógyszerárban. Postán szétküldi Ba'assa Kornél gyógyszerára Budapest—Erzsébetfalva Pórártár Aradon Földes Kelemen gyógyszertárában, Vojtek és Weisz droguériában. 3510

— **Egészséges gyomorhoz** mindenképp szükséges. Sajnos, éppen ez irányban azonban sokszor vétkezünk és így támad a gyomorrontás, étvágytalanság, székrekedés, álmatlanság, főfájás, köhika, vérszegénység stb. Ne mulassza el tehát senki jó és hathatós óvószert használni, mely úgy a gyomrot, mint az egész emberi szervezetet erősíti, gyógyítja és jó egészségben tartja. Ilyen szer egyedül csak a Brády-féle Máriacelli gyomorceppek, évtizedek óta kipróbált zamatos ízű, biztos hatású házi gyógyszer az összes gyomorbetegségeknek. Üvegje 80 fillér a gyógyszerárakban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célu vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cseledeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknak nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely *azonnal* hírt ad az országban megüresedett *összes* állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. *Szolgálatot tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz.* Közöltetnek a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselői, gazdasági, hivatali, pénzügyi, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házassulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Buda-

pest, Erzsébet-körut 18. Képviselők *fiókiadóhivatalok* vezetésére, minden nagyobb vidéki városban keresztetnek. 321

— **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthne féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed Mauthner Odön és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 83, mindenkinek ingyen megküldi. Kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyak. Különösen felemlítendők az impregnált takarmányrépamagok és a legnemesebb gabnafélék *dus választéka.* 3440

— **Házassági célból** ismerkedni legbiztosabban lehet „Házassulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házassulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot ferfiaktól, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillért küldet az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körut 18. 326

— **T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk** a Kleinscheg Testvérek és kir. udvari szállítók budafoki pezsgőgyára által forgalomba hozott „Kleinscheg sec.”-et. Ezen pezsgő ama rendkívül gondosságánál fogva, melyet a készítéséhez használt borok váogatására és feldolgozására fordítanak, elsőrendű kiváló minőségű gyártmánynak mondható, mely hivatva van, hogy hazai pezsgőink között vezető szerepe legyen.

— **Szoba illatok** a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

— **x— Az aradi takaré- és segély-egylet** mint szövetkezet Petőfi utca 1. sz. az 1904-ik évben a 23 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet, 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. Az aradi takaré- és segély-egylet, mint szövetkezet (Petőfi-u. 1.)

HÉT ESEMÉNYEIBŐL

Február hó 10-ikén az alkoholelleses felolvasáson tömeggyilkosság történt. *Eplinius* tanár, *Auszterveil* László doktorral és *Nagy Sándor* tornatanárral szövetkezve, a legnagyobb hidegvérrel, előre jól megfontolt szándékkal, lemészárolta az aradi bor és szeszestital kereskedőket. A vér gözölgött a zöld asztal körül; a hullák eléktelenítve heverték szerteszéjjel a teremben és *Auszterveil* László — *Néró* egész udvarával a legnagyobb flegmával nézett széjjel a mézárálás arénájában; és ha...

Azaz nem jól van. Nem szünügyről van szó, hanem arról, hogy *Eplinius* tanár kimutatta a bor agyméreg voltát. Ennek folytán nem lesz csoda, ha a vendéglőben legközelebb következő kiáltásokat halljuk:

— *Pincér! két deci világosi agymérget!*

Lesznek agyméregdalog, lesz agyméregközi állapot és duhaj legények szélitiben-hosszában fogják érekelni:

Piros, piros, piros,
Piros, piros, piros,
Piros lány az ölembe!
Piros, piros, piros,
Piros, piros, piros,
Agyméreg az üvegbe!

Közben természetesen alkoholelleses bankettek is fognak történni, amelyeken aludttej mellett fog az est hőse felemelkedni, hogy szálljon az urhoz. A hangulat emelkedésével aludttejes köcsögökkel fogják a tükröket betörni. Sőt amint saját külön tudósítónk értesít, maga az aradi irodalmi társaság

legközelebbi társasestélye is sajnosan fog minden alkoholt nékülözni,

és az ott megjelenők éjféli után kiváló józansággal fognak hazatérni. Rajzolónk ezt a ritka jelenetet már előre meg is öröklötte, azzal érvelvén, hogy a föld vonzása olyan tényező, amelylyel művészembernek minden képen és mindenképen számolnia kell.

De vannak művészberekek, akik azt vallják, hogy a föld nemcsak vonz, de taszit is. Ezzel a föld sajátosságainak a száma ismét növekedett. Eddig tudtuk, hogy ő az, aki ápol és eltakar, noha inkább eltakar, mint ápol. Apáink vérvével kapcsolatban is többször hallottuk említeni ezt az égitestet, amely legujabban taszit is. Ezt vallja legalább az aradi nemzeti színház Zsöl néven ismert direktora. Ő ugyan nem beszél általánosságban, csak azt mondja, hogy Aradon a föld határozottan taszit. Sőt itt a föld egyáltalában nem ápolja a színigazgatót, nem is takarja el társulatának hibáit, hanem röviden és egyszerűen taszit. Ennélfogva *Zilahy* elhatározta, hogy elköltözik innen oda, ahol édes a lég és lágyak a szünügyi bizottság dalai.

Pedig hát kár. Utóvégre olyan művész, mint *Zilahy*, meg *Zilahyné*, nem minden bokorban terem, és lesz még idő, mikor ép úgy fogunk *Zilahy* után sóhajtozni, mintahogy egy-egy új direktor alatt az összes régiék után. Ez már vicinális betegség itt, Aradon. Elég az hozzá, hogy *Zilahy* kiment a Széchenyi gőzmalom mellé és könyhullatva bucsuzott el Aradtól, elfuájva a Säckingeni trombitás bucsudalát:

Isten veled! Gyönyörnek sok lett volna
Isten veled! Ellenünk volt az ég,
Es — Múlek Lajosék!

Ha pedig már itt tartunk *Múlek Lajos*nál, akkor eszünkbe jut a *Weitzer-ügy* is. Arról a *Weitzer-ügy*ről van szó, amelyikért a hálás újságírók szobrot akar emelni a végrendeletet megtámadó örökösök ügyvédjének. Mert ez a pör az, amelyik a rádiumhoz legjobban hasonlít. Először is soha sem fogy el. Másodszor a jogügyi albizottság zárt szekrényen keresztül is látható. Harmadszor épenugy nincsen vele senki tisztában, mint a rádiummal. Es ha ennek a pörnek a *Curie* asszonya: *Steinhardt* Mór dr. nem is kap Nóbél díjat, de mindenesetre nóbél díjat kap.

A legujabban azonban *Kell* Lipót dr. súlyos testi sértést akar elkövetni a peren, „életgyökeré-

ben támadván meg létezésének alapjait, ahogyan ezt a képviselőházban mondanák. Egyezkedni akar, kétségbeesztő módon akar egyezkedni. Nekünk, újságíróknak ég felé mered minden hajunkszála, a mikor arra gondolunk, hogy nem lesz többé Weitzer ügy, és amikor beül az uborka évadjá, keserűen fogunk visszagondolni a régi szép napokra, a Weitzer-hagyatékiláz napjaira... Esmár előre is elképzeljük amint Kell Lipót késtragadva vágja ketté a Haller Schlossot,

nem kimélvén a villát sem, amely Weldeben várja, hogy Aradnak hozzon jövedelmet. Es meg fog történni, hogy Kell Lipót addig felel, amíg egy fillér marad. Es akkor, mintán ezt nem lehet ketté osztani, ismét elkezdődik a pereskedés, és a jogügyi bizottságban ismét fel fog hangzani a régi nóta: „Igen, tekintetes bizottság, a felperesi vakmerőség kész tanusítványa az a kérvény, amely a hagyaték ingó leltározásának foganatosítását igényli, azaz, hogy félsz, miszerint városunk kezelésének fogyatékos állapotában méltó felelőssel tölti el őt az ingó elkallódásának veszélye. Igen, tisztelt bizottság...”

Es egyedül ez a remény vigasztal meg bennünket, akik a Weitzer ügy emlőjén nevelkedtünk fel, és azon is akarunk meghalni. Ha pedig ez a remény is elvész, akkor: Finis Poloniae!

Azaz nem. Akkor is megmarad nekünk az az aradi nevesetesség, amelyet Avarfy Géza fedezett fel egy szép közgyűlési napon: a sárga sárkány.

Az a sárga sárkány, amely ellen Avarfy súlyos ellenszerevel viseltetik, mert el akarja ragadni tőle a motorost, ezt a kitűnő játékszert. De ő nem hagyja magát, hanem szent György mintájára felragadja közismert csákányát és védekezik a sárga sárkány ellen.

De, amint a fenti képen látható, a sárga sárkány maga alá gyűrte a vitéz lovagot, aki még e kényelmetlen helyzetében is a motorost védi, megszire tartván azt magától. Különbözik pedig hírlik, hogy egy aradi ékszerész a szent György tallérokat mintájára szent Géza tallérokat veret a fenti képpel. Így jut az ember a hegyaljai motorostól a halhatatlanságig.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Ügyvédek bünpöre.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

Rétságon jelenleg két ember látja el a jogvédelmet. Az egyik Bodogh Kálmán ügyvéd, a másik Pick Mór dr., akit két évvel ezelőtt az

ügyvédség gyakorlatától fölfüggesztettek. Ámde azért Pick dr. nem keseredett el végképen. Vállalta a pöröket, csak hogy átutalta őket Bodogh ügyvédhez, aki a honoráriumot vele készségesen megosztotta.

Igy történt a Molnárka contra Scheemann Lászlóné-féle pörben is. Molnárka Józsefné ugyanis 300 korona erejéig beperelte Schneemann Lászlónét, aki Pick Mór dr.-nál keresett védelmet. Ki is állította számára a meghatalmazást még pedig olyanformán, hogy abban Pick Mór dr. is, meg Bodogh Kálmán is szerepeltek meghatalmazott ügyvédek gyanánt. Az ügyvédek a rétségi járásbírósa előtt szerencsésen elvesztették a pört, úgy, hogy Molnárka Józsefnének föléledt a végrehajtási joga Schneemann Lászlónéval szemben. Ekkor furcsa eset történt. Bodogh Kálmán volt perbeli ellenfelének, Molnárka Józsefnének felkérésére végrehajtást vezetett a saját volt ügyfele, Schneemann Lászlóné ellen. Ugyancsak ebben a perben Pick Mór dr. 80 koronát vett föl Schneemannétól és elköltötte a pénzt, a helye t, hogy a peres összeg törlesztésére fordította volna. Schneemanné erre mind a két ügyvédet följelentette és pedig Bodogh Kálmánt ügyvédi vétség miatt, Pick Mór dr.-t pedig sikkasztás címén.

A balassagyarmati törvényszék el is ítélte mindkettőt. Bodogh Kálmánt 100 korona pénzbüntetésre és az ügyvédség elvesztésére, Pick dr.-t pedig három havi fogházra.

A budapesti kir. ítélőtábla Bucz Lajos bíró előadásában ma tárgyalta az ügyet és Fried Vilmos dr. és Kossaczky Arnold dr. védők meghallgatása után Bodogh Kálmánt fölmentette, mert nem látta fennforogni a szándékoskosságot, Pick Mór dr. büntetését pedig 14 napi fogházra szállította le.

§ Szenzációs bűnpörben fog ítélkezni a szegedi királyi tábla. A vádlottakat egy millió kétszáz ezer korona sikkasztása miatt ítélte el az újvidéki tszék és a felelőztetés folytán ma került az országos szenzációs bűnpör a királyi táblához. Még 1889-ben történt, hogy az újvidéki gőzmalom megbukott. Ezt az idézte elő, hogy a gőzmalomnak 1,200,000 korona összértékű váltól az újvidéki takarékpénztárban voltak inkasszállás végett elhelyezve. Ezeket a váltókat Weiss Simon a takarékpénztár főkönyvelője hajtotta be és a befolyt összegeket a gőzmalom volt igazgatójának, Krötzer Istvának segítségével elikkasztotta és az óriási összegen közösen osztozkodtak. Úgyes összeállításuk folytán a sikkasztás későn derült ki, úgy, hogy a malom belebukott az érzékeny kárba. Az újvidéki törvényszéken óriási bűnpör volt ezért folyamatban. Ugy a takarékpénztárnak, mint a malomnak számos tisztviselője volt vád alatt, de fölmentést nyertek, mert ki derült, hogy csak ketten vannak a bűnösök. A törvényszék a múlt év tavaszán hozta meg ítéletét; Krötzer Pétert hét évi fegyházzal, Weiss Simont három évi börtönnel büntetve. A megfőlbevezett ítélet tárgyalását ma kezdte meg a szegedi királyi tábla. Ítéletet még nem hoztak.

A nevelőnő hozománya.

(Szerelem és élelmesség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Még karácsonykor történt, hogy hazalátogatott egy joghallgató Békésmegyében lakó szüleihez. Miután végigcsókolta apját, anyját és hugait, szinte megbűvölve állt meg egy idegen szép leány előtt.

— Róza kisasszony, az új nevelőnő, — mutatta be az anyja.

A karácsonyi szünidő szinte elrepült, de a rövid idő is elég volt arra, hogy a joghallgató és a nevelőnő beleszeressenek egymásba. Elutazott az urfi és eltűnt a nevelőnő.

A titkot megmagyarázta egy levél, a melyet a joghallgató irt Budapestről az édesapjának, tudatván vele, hogy Róza kisasszony nélkül nem élhet s hogy feleségül fogja őt venni. Az apa, aki egyik legvagyonosabb birtokosa a megyének, menten a fővárosba utazott s föl-

kereste fiát. Ott találta a nevelőnőt is. Viharos jelenet következett, de a fiu nem engedett s azzal végződött, hogy az apa dühösen távozott, kijelentvén, hogy tőle egy garasra se számítanak.

Két nappal később, hogy nyomatéka is legyen kijelentésének, közjegyzői okiratot kapott a joghallgató, amelyben arról értesítik, hogy apja kitagadta. A családi tanács azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Megbízott egy ügyvédet, hogy pénzen segítsen a bajon; ajánljon Róza kisasszonynak végkielégítést arra az esetre, ha lemond a fiatalemberről.

Erdős dr. ügyvéd eljárt a megbízásban: fölkereste a nevelőnőt, amikor egyedül volt.

— Kisasszony, mondjon le a vőlegényéről — szólott neki.

— Soha!

— Föl vagyok hatalmazva, hogy harmincezer forint végkielégítést ajánljak fel.

— Nem fogadom el!

Az ügyvéd elkedvetlenedve utazott vissza Békésmegyébe. A mikor a joghallgató hazament, Róza kisasszony pírulva, de egyuttal büszkén mesélte el neki, hogy mi történt.

— És te nem fogadtad el a pénzt?

— Nem! — felelt a leány.

— Szerencsétlen, el kellett volna fogadnod. Jó lett volna hozománynak, hiszen tudod, hogy ki vagyok tagadva.

Két nappal később újra jelentkezett az ügyvéd s ötvenezer forintot ajánlatot tett. A leány elfogadta a pénzt s az ügyvéd meglepéssel tért vissza megbízójához. A szülők megnyugodtak s megbocsátó levelet küldöttek Budapestre.

Örömről azonban korán volt, mert nem sokára levelet kaptak, amelyben értesíti őket a fiuk, hogy Róza kisasszonyt feleségül vette. „A végkielégítést köszönjük, — írja — nem is sejtettem, hogy ilyen gazdag hozományt kapok a feleségemmel.”

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 20.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkudv korlátozt. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsza került forgalomba, 10—15 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonánemek közül rozs 5—10 fillérig drágább. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin 1/4 olcsóbb, Páris 10 magasabb.

Zárköt 12 órakor:

Buza áprilisra	8.88—8.89
Buza októberre	8.57—8.58
Rozs áprilisra	7.04—7.05
Rozs októberre	6.95—7.—
Zab áprilisra	5.86—5.87
Zab októberre	5.85—5.90
Tengeri májusra	5.51—5.52
Tengeri júliusra	5.62—5.63
Répece augusztusra	11.45—11.55

Zárköt 5 órakor:

Buza áprilisra	8.95—8.96
Buza októberre	8.65—8.66
Rozs áprilisra	7.07—7.08
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.95—5.96
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.54—5.55
Tengeri júliusra	—
Répece augusztusra	11.45—11.55

Zárköt 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	621.75
Magyar hitelrészvény	732.50
Lezámitolóbank részvény	449.—
Rima-Murányi vasmű részvény	446.25
Osztrák-magyar államvasúti részvény	622.—
Közuti vasút	580.—
Városi villamos vasút részvény	312.—

S z e s z ü z l e t.

— Február 20. —

Mai jegyzéseink: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12:80—13.— korona mmázsánként.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Chelnoky Viktor.

(74)

(Folytatás.)

Mig donna Eliza ottkűnn időzött az öreg Frá Felicenél, Diamanteban sokan iparkodtak segíteni a vakokon. Nem éppen a férfiak — a legtöbbje kint volt a mezőn s dolgozott, — hanem az asszonyok. Nagy seregben gyülekeztek össze a Santa Lucia templománál, hogy vigasztalják a világtalanokat s végre, mikor már együtt volt vagy négyszáz asszony, az az ötletük jött, hogy elmennek a szindákóhoz s beszélnek vele.

Odavonultak a piacra s kihívták a szindákót. Kijött a városháza erkélyére s az asszonyok könyörögni kezdtek a vakokért. A szindákó barátságos, szép ember volt. Jaakarattal felelt az asszonyoknak, de nem akart engedni. Azt mondta, nem vonhatja vissza, amit a tanács elhatározott.

De az asszonyok elhatározták, hogy vissza kell vonni s ott maradtak a piacon. A szindákó megint bement a városházába; de a nők ott maradtak s kiabáltak, könyörögtek. Azt mondták nem mennek el, míg nem nyernek.

Mig ez történt, jött donna Eliza, hogy átadja a szindákónak Frá Felice végrendeletét. Elizát halálosan elszomorította ez a sok nyomorúság; de egyúttal valami keserű megelégedettséget is érzett, hogy nem talált segítségre a Krisztus képét. Hisz mindig azt hitte, hogy a szent kép nem akar segíteni donna Micaelán.

Szép kis adomány volt, amit ottbenn kapott a San Pasquale templomában. Nem elég, hogy nem segített semmit a szegényeknek, de még arra is a kalmak volt, hogy megrontsa az egész várost. Most aztán az ember csak mindene a lútriba fog vándorolni. Nekindul most a pénzkölcsönzés, meg a zálogházazás.

A szindákó rögtön fogadta donna Elizát s olyan nyugodt s udvarias volt, mint mindig, bár lent a piacon kiabáltak, a vakok kinn az előszobában óbégattak, s a nép csak úgy járt ki s be egész nap az ajtón.

— Mivel szolgálhatok, signora Antonelli? — kérdezte.

Donna Eliza először körülnézett s kereste, hogy kihez beszél a szindákó.

Aztán elmondta neki a végrendelet történetét.

A szindákó sem meg nem ijedt, sem el nem bámult.

— Ez nagyon érdekes, — szölt s kinyújtotta kezét a papírosért.

De donna Eliza megszorította a borítékot s azt kérdezte:

— Signor szindákó, mi a szándéka ezekkel a számokkal? Csakugyan kiragasztja a római kapura?

— Mit tehetek egyebet signora? Holt ember utolsó akarata!

Donna Eliza szeretne volna elmondani neki, hogy milyen veszedelmes végrendelet ez; de aztán meggondolta magát s elhatározta, hogy beszélni fog a vakok érdekében.

— Páter Succ, aki elrendelte, hogy a vakok megtarthatják a templomukat, szüntén holt ember, — szölt.

— Signorina Antonelli, ön is ezzel kezd? — szölt a szindákó egész barátságosan. — Hiba van a dologban; de miért nem mondta meg nekem senki, hogy a vakoké a Santa Lucia-templom? Most, hogy már el van határozva, én nem változtathatom meg a tanács végzését. Nem tehetem!

— De a vakok jogai s a pecsétes levelük, signor szindákó!

— A jogaik velünk szemben nem érvényesek.

sek. Csak a j-zsuitakolo-torral szemben állnak fenn; ilyen kolostor pedig nincs többé. S mondja cs k, signora Antonelli, mi lesz velem, ha engedek?

— Szeretni fogják önt, mint jó embert.
— Azt fogják inni, signora, hogy gyenge ember vagyok s mindennap négyszáz munkás asszony fog a nyakamra jönni, hogy kikolduljon valamit. Csak egy napig kell kiállni a dolgot. Holnapra e felejtik az egészet!

— Holnap? — szölt donna Eliza, — soha sem fogjuk elfelejteni.

A szindákó mosolygott s donna Eliza látta, hogy azt hiszi, jobban ismeri Diamante népét, mint ő.

— Azt hiszi, hogy nagyon a szívükre veszik a dolgot? — kérdezte a szindákó.

— Elhiszem azt, szindákó ur.

A szindákó elmosolyodott.

— Adj ide a borítékot, signora.

S elvette és kiment vele az erkélyre. S beszélni kezdett az asszonyokhoz.

— Még akarok mondani valamit nektek, — szölt. — Éppen most jutott tudomásomra, hogy az öreg Frá Felice meghalt s végrendeletet tett mindnyájatok számára. Felírta azt az öt számot, amelyet jövő szombaton kibuznak a lútriba s ne tek ajándékozza. Még senki sem látta őket. Itt vannak a borítékban, mely még le van zárva.

Elhalgatott egy pillanatra, hogy az asszonyoknak legyen idejük gondolkozni azon, amit mondott.

Azonnal megkezdődött a kiabálás:

— A számokat! A számokat!

A szindákó intett, hogy hallgassanak el.

— Gondoljátok meg, — szölt, — hogy lehetetlen, hogy Frá Felice tudta volna, hogy melyik számokat huzzák ki a jövő szombaton? Ha megrajátok ezeket a számokat, mindnyájan veszíteni fogtok! S bizonyára nincs módunkban, hogy még szegényebbek legyünk, mint már vagyunk itt Diamanteban. Kérlek tehát benneteket, hadd semmisítsem meg a végrendeletet, anélkül, hogy láttátok volna!

— A számokat! — kiabáltak az asszonyok.

— A számokat akarjuk tudni!

— Ha megengedtek, hogy megsemmisítsem a végrendeletet, akkor megfogadom — szölt a szindákó, — hogy a vakok visszakapják a templomukat.

A piacon csend lett. Donna Eliza ottbenn a városházán fölemelkedett a székéről s mind a két karjával átkulcsolta a szék hátát.

— Választást engedek a számok s a templom között — szölt a szindákó.

— Szentséges Isten — sóhajtott donna Eliza. — Ordög ez az ember, hogy úgy kísérti ezeket a szegényeket?

— Mindig szegények voltunk, — kiáltotta az egyik asszony, — továbbra is szegények maradhatunk!

— Nem választhatjuk Bernabást Krisztus helyett, — kiáltotta egy másik.

A szindákó gyújtókatyulát vett elő a zsebéből, meggyújtott egy szálat s lassan odatarította a borítékhoz.

Az asszonyok ott álltak s nézték, hogyan emészti el a tűz Frá Felice öt nyerőszámát. A templom megmaradt a vakoknak.

— Coda ez, — susogta az öreg donna Eliza. — Micsod hisz Frá Feliceben s mégis engedni elégeini az öt nyerőszámot. Csoda történt!

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. Gy. Budapest Kivánságára e helyen jelentjük ki, hogy 1887-ben Lechner Ferenc fővámbírói ellenőr vezette az aradi sóhivatalt és nem Lechner György, a budapesti kir. sóhivatal jelenlegi főnöke, aki soha még nem járt Aradon s így az aradi sóhivatali panama tárgyalása alatt a védőügyvéd által tévesen tett megjegyzés sem vonatkozhatott Lechner Györgyre.

J. S. Szentleányfalva. Legyen szerencsénk a szerkesztőségben s itt majd elintézzük a dolgot. A cikket köszönettel vettük.

J. R. Arad. Bekeratott mese gyenge feldolgozásban. Nem használhatjuk.

Műkedvelő, Arad. Névtelen leveleket nem szoktunk figyelembe venni, az önével sem tehetünk kivételt.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat déle. 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnáról délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.08
Gyorsvonat este 7.15	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonról sv. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról sv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Városháza és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Új-Sat.—Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1904. évi február hó 21-én:

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

A koldus és királyfi.

Vig operette 3 felvonásban. Mark Twain elbeszélése nyomán írta és zenéjét szerzte: Sziklay Kornél.

SZEMÉLYEK:

Edward	Singhoff V.	Elmina	Répásy G.
Czinóber báró	Polgár S.	Pintye, koldus	Békassy Gy.
Ananasz	Győre Alajos.	Liliom Kató	Pajor Agnes.
Caméleon	Juhász S.	Peszt	Rózsa Lili.
Papus	Ligeti V.	Kukorica	Fóti Frida.
Richard lovag	Németh J.	Varju, koldus	Juhai József.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 136. sz.

Páros.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárrakkal:

TÖRÖK IRMA mint vendég:

Armány és szerelem.

Szomorújáték 5 felvonásban. Schiller után németből fordította: Szensey.

SZEMÉLYEK:

Valter, elnök	Simon Jenő.	Miller, zenész	Békes Gyula.
Ferdinánd, fia	Könyves J.	Millerné	Csigaházi E.
Kalb	Ligeti V.	Lujza, leánya	Török Irma.
Lady Milford	Almásy Lola.	Zsófia	Gőcz Aranka.
Wurm	Marihazi M.	Valter inasa	Tóth Lajos.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Dohányzók

kérjenek

„NIL“

KROKODILUSSAL!

Szivarka-hüvely,

LEGJOBB EGYPTOMI

Szivarka-papírt.

Kitüntetve a párisi hygienikus kiállításon 1904. az „arany éremmel.“ — Mindenütt kapható!

LEGJOBB EGYPTOMI

102

INGYEN

adom a „Jövendő” előző évfolyamát 12 diszkötésű kötetben s diszes tokban mindazoknak, kik a „Jövendő”-re folyó évre 12 koronát előfizetnek.

Állandó

Olcsósági tárlat

könyvek, hangjegyek és képekben.

Rendkívül előnyös alkalmi vételek! Új és régi rézmetszetek, színnyomatok, akvarellek stb. óriási választékban; chicagói remek színes műlapok meglepő jutányos áron.

Egész könyvtárak

vétele és eladása; olvasó egyleti könyvtárak olcsón való kiegészítése. Egész orvosi könyvtár negyed árban kapható. — Nagymennyiségű francia és angol könyvek igen olcsón eladók.

Irodai cikkek, papírneműek, írószerek stb., az összes festőkellékek elsőrendű minőségben. Posner-féle üzleti könyvek teljes raktára.

Keresem

az „Uj Idők”, „Kakas Márton”, „Fliegende Blätter”, „Vasárnapi Ujság” és Meggendorfer utolsó évfolyamait 1903. évig bezárólag fűzve vagy kötve.

Jókai összes műveinek

Nemzeti kiadása

100 kötetben, félbőr kötésben

Kifogástalan állapotban

antiquarice kapható.

60,000 kötetes

kölcsonkönyvtár,

melyben az összes újdonságok azonnal kaphatók. Magyar, német, francia és angol irodalom. Havi kölcsöndíj 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Pontos kiszolgálás vidékre is.

Új teljes magyar és német jegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk vidékre bérmentve.

30,000 kötetes

zenemű kölcsöntár,

melyben szintén minden újdonság azonnal kivehető. 259 oldalas zenekölcsöntári jegyzék. Vidéki bérlők is a legelőzékenyebb kiszolgálásban részesülnek.

Kiváló tisztelettel:

104

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, antiquariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Elíz-palota.)

Városl és megyei telefon: 385.

NAPIREND.

Február 21. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Invoc. — Protestáns naptár: Invoc. — Görög-keleti naptár (február 8.): Vajhagyó vasárnap. — A nap két 6 óra 43 perckor, nyugszik 5 óra 13 perckor.

Kölcsej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekljmuzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, sok helyütt csapadék.

Február 21. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az aradi első takarékpénztár részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi iparosok első betegsegélyező- és temetkezési-egylet közgyűlése délelőtt 9 órakor (Magyar-utca 4.) — Az aradi kereskedők gyűlése délután 2 órakor (Városház.) — A római katolikus templomépítő-egyesület alakuló közgyűlése délelőtt 11 órakor (Városház.) — A Kossuth Lajos betegsegélyező- és temetkezési egyesület választmányi ülése délután 4 órakor. — Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyező- és temetkezési-egylet választmányi ülése délután 3 órakor. — Az erzsébetvárosi testvériség agghonvéd két segélyező asztaltársaság közgyűlése délután 5 órakor (Kölmel-vez. déglő.)

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetetlen jó Aradorunk elvesztése fölött való mérhetetlen fájdalomunk közepette az aradi társadalom igen számos tagja, egyesületek vezetősége, így különösen az aradi kereskedők és az aradi polgári lövész-egyesület kerestek fel vigaszt nyújtó szavakkal, a csapást megértő, részvétele kifejező soraikkal.

A lelkünket betöltő fájdalom sokkal inkább elfoglal most, hogy külön-külön megköszönni tudnánk a vigasztalást nyújtó részvétele, miért is fogadják mindazok, kik vagy személyesen, vagy írásban törekedtek csillapítani fájdalomunkat, megosztani veszteségünket, ezúton hálás köszönetünket.

Arad, 1904. február hó 20 án.

531

Magyari Ferenc és családja.

Mechanikus kötődék

vegyék a legjobb

486

gyapot és gyapjú pamutokat, egyedül az első pamutgyárnál:

BROSCHÉ & RICHTER Reichenberg i. B.

Mintalapok készséggel ingyen küldetnek.

Női kalap és divatterem áthelyezés.

Van szerencsém a m. t. uri hölgyközönségnek becses tudomására hozni, hogy fővárosas divattermetemet a minorita palotába helyeztem át (Templom u. czai rész.)

Egyben tiszteletteljesen értesítem, hogy legközelebbi tavaszi szezonra Párisba és Bécsbe utazom; a midőn előzetes megrendeléseket a legnagyobb készséggel és pontossággal teljesítek.

Kiváló tisztelettel: Lux Josefa utóda: Major Julia.

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő kőszén,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

204

légszesz pirszenet (coks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhöz szállítva.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszénél

500 klg. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban.

Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban.

Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta főtvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választmány küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Aradi díszmű és berlinbergi üzlet részére a kirakatrendezésben jártas 22—25 éves intelligens segédet.

Aradi férfitáncos cipő- és játékkészletbe több ügyes, fiatal segédet.

Aradi szeszüzlet részére ügyes helyi ügynököt.

Vidéki városba ügy- és porcellánkereskedés részére fiatal ügyes segédet.

Vidéki kalap-, cipő- és divatárú üzlet részére a román nyelvben jártas, ügyes segédet.

Vidéki városba a borszakmát teljesen értő, magyar-, német- és románul beszélő segédet.

Vidéki nagyobb mezővárosba a fűszerárus szakmában teljesen jártas segédet.

Vidéki nagyobb mezővárosba a rövid- és kézműárakban jártas fiatal, intelligens segédet.

Vidéki városba nagyobb fűszerüzlet részére a román nyelvet értő erős, fiatal segédet.

Több rőfös és vegyesáru üzlet részére a román nyelvben jártas fiatal segédet.

Ajánlunk:

Az egyszerű és kettős könyvvezetésben jártas szép írásu női alkalmazottat, kezdő állásra.

Mérlegképes könyvelőt, aki a magyar-, német-, román és francia nyelvben és levelezésben, valamint az utazásban jártas.

Felső kereskedelmi iskolai érettségit tett, magyar-, német- és román nyelvben jártas fiatal embert irodai gyakornokul.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

titkár. 198 elnök.

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolításának 8 koronától. Az általam készített és **Párisban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rag vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtéríttetik.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50. sz. I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

LÖFLER EMIL.

Foghúzás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10-12 óra
d. n. 5-7-ig.

Fogtechnikai vezető:

GROSSMANN S.

a párisi fogorvosi akadémia
kiállításán a kereszttel díszí-
tott aranyéremmel kitüntetve.
Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is.

219

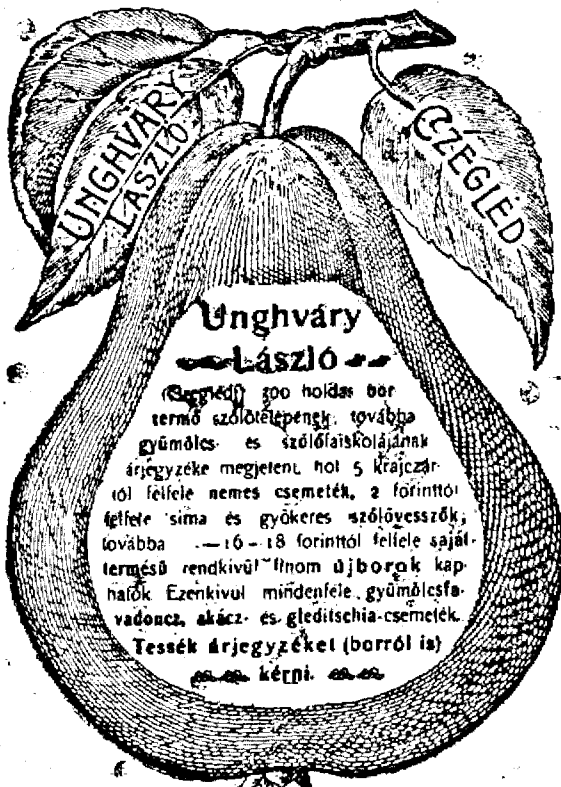
A „Wiener Allgemeine Medi- cinschen Zeitung“

című orvosi szaklapban olvasható:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, Alsó-Ausztria által feltalált Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító tea, ez a gyorsan ismertté vált gyógyszer, illetékes nyilatkozat szerint is minden időben a vérnek minden beteges lerakódása ellen a legbizalmasabb gyógyszernek bizonyult minden korbéli és nembeli embernek. Az ezerszáz győgy-mód, melyet vele a csuszánál, reumánál, ideg-, izom- és izületi bántalmaknál el lehet érni, biztositják e szernek a nevezett bántalmak ellen való kitűnő győgyezér hírére. Ép így bőrküti-seknél, nemi betegségeknél, akármilyen régi és elhanyagolt bajok legyenek is ezek, miután ez a szer belső használatnál az egész szervezetet megtisztítja. Hämorrhoidális betegségek és szék-rekedés, májbajok és sárgaság ellen valódi kin-cset ér ez a tea, csak valódi legyen a tea és nem szabad az utánzat által megtévesztetnünk magunkat, mert ily esetben eredmény nélkül adjuk ki a pénzt. Az igaz, orvosi előírás után készült Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító tea használati utasításával együtt a feltalálótól Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen, vagy fiókjaitól rendelhető meg.

• Aradon főraktár: Földes Kelemen és Ha-jós Árpád gyógyszerárakban. 1569—VII.

1 csomag 2 korona, 1 postaküldemény 15 csomag tartalommal 24 korona bérmentve. bármely ma-gyar postahivatalra szállítva.

Hitelt nyújtok

1-2-3 évre (kamattal nélkül): városok, községek, megyék, viz-szabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb ura-dalmak a más hitelképes testületeknek.

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

Hazai gyártmány!

KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK

csász. és kir.

udvari szállítók pezsgő pincézéi
BUDAFOK.

2414

Szállító

levágott szárnyasok részére azon-nali fizetés ellenében

keresztetik.

Ajánlatok A. Sündermann Neu Weissensee — Berlin General-strasse 7. in'ezendők. 3450

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szívat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvétetnek.

92

Tavaszi szövetek, Cosztüm kelmék különösen feketében nagy választékban megérkeztek.

Rosenblüh H. és Társa cég

Arad, Szabadság-tér.

Vászon és pamutáru osztálya

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy tiszta vászon, pamutáru, Chiffon és asztalneműekben kiváló nagy választékot raktárunkra gyűjtöttünk.

Azon körülmény, hogy üzletünk tüzkára után ezen cikkekkel teljesen ujonnan kellett beszereznünk, még pedig az általános áremelkedés előtt, ez által vászon és pamutáruk vásárló közönséget különös olcsó áron szolgálhatjuk.

Kirakataink árjegyzésére a n. é. közönség figyelmét felhívjuk.

Vászon maradékok legfinomabb minőségig mindenkor olcsón kaphatók.

Fegyverháza kötött elősmert legjobb minőségű harisnyák.

Minden péntek délután szőnyeg maradekok és sérült szőnyegek olcsó eladása.

66

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM

ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű

gőzcséplőkészleteket, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

MILLENNIUM fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeket, valamint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világ-hírű erőportól, *D. Franz Steiner & Co.* berlini cég készítménye, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve. 6-8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. *Reálisan szolid — nem szélhámos-ság, számtalan köszönő írat.* Ára dobozonként használati utasítással 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre postautalványon küldeni. *Kapható Török József gyógyszerertárában Budapest, 59, Király-utca 12.* 234

Igaz Sándor

műorás és ékszerész

Aradon, Szabadság-tér és Ásztalos Sándor-utca sarok.

Raktáron tart

mindennemű órákat

és izléses ékszereket.

Törött aranyat és ezüstöt napi áron készpenzért vásárol vagy új tárgyakra átcserél.

Órákat és ékszereket

jól és olcsón

javítani elfogad.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

747/1904. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál üresedésbe jött és 960 korona évi fizetéssel és 400 koronát tartásáltalánnyal javadalmazott mezői rendőrőrmesteri állásra pályázatot hirdetek. Pályázhat minden 40 éven alóli magyar állampolgár, ki magyarul írni, olvasni, számolni tud, ki a rendészeti dolgokban jártassággal bír, amit igazolni köteles, lovagolni tud és olyan anyagi helyzetet bír, hogy lovat és át költségén beszerezhet, és köteles Gáj külvárosban a gájkülvárosi alkapitányi hivatal közelében lakni.

A pályázati kérvények folyó évi február hó 26-áig hozzám nyújtandók be.

Arad, 1904. évi február hó 13.

Institúris Kálmán s. k.

polgármester.

A téli idényre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

üvegje 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közep csomag 60 fillér, 1/8 kiló díszes bádóg dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerek

Extrait Ideal,
Extrait Vigne fleurie,

Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Crab Apple Blossom

üvegje 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon,

Extrait Crab Apple,

üvegje 3 korona.

Extrait Violette imperieur.

Eau de Cologne Russe.

üvegje 2 kor 50 fill.

üvegje 6 korona.

Kapható egyedül

Rozsnyay Mátyás gyógyszerertárában

Arad, Szabadság-tér.

152

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tableta.

Az „Alvo” az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó széklátétel idéztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utánzók szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerertárában az „Isteni Gondviseléshez”

ARAD, Andrásy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Magy. kir. államvasutak áll. főnökség.

441—1904. R. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közzhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó szerszám, vasrács nyilvános árverezése Arad állomásunkon lévő kiadási raktárban 1904. évi február hó 22-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Az állomásfőnökség h.

Bakos.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

563—1904. pm.

Hirdetmény.

A földmívelésügyi m. kir. miniszterium az országos selyemtenyésztési felügyelőség útján, az 1904. évi tenyésztésre ingyen ad selymperpetét, illetve selymhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni kívánnak. Akik selymhernyó tenyésztéssel foglalkozni szándékoznak, jelentkezzenek azon egyénnel, aki a községben a selymperpete kikeltésével meg van bízva. A jelentkezők kötelezik magukat a pete, illetve hernyó átvételére. A kik pedig ingyen petét, illetve hernyót kap, a következőkre kötelezik magukat:

1. Hogy a selyemtenyésztési felügyelőség, illetőleg közögeinek utasításait mindenben pontosan teljesíteni. Hogy, ha a kikeltő vagy felügyelő utasításait mindenben nem követi, akkor a felügyelőnek, ogában áll a hernyót tőle bármikor elkobozni.

2. Hogy senki mástól, mint az országos selyemtenyésztési felügyelőség közögeitől tenyésztésre petét el nem vállal.

3. Hogy az államtól nyert összes petemennyiséget kizárólag selyemtermelésre fordítja és petetermelésre semmi szin alatt sem.

4. A termelt gubókat a selyemtenyésztési felügyelőség e célból megbízott közögeinek beváltás végett okvetlenül és minden körülmények közt átadja és azokat semmi szin alatt másnak el nem adja, vagy el nem ajándékozza. Ha a község előjárósága különös helyeket vagy órákat jelez meg a levélszedésre, a tenyésztő köteles ezen rendeletet pontosan betartani.

Ar. d, 1904. évi február hó 5-én.

Institúris Kálmán s. k.

polgármester.

ELJEGYZESI és BÁLI

MEGHIVÓK

egyszerű és diszes kivitelben

TÁNCZRENDEK

NÉVJEGYEK

óriási választékban

mértányos árakon

kaphatók:

Aradi Nyomda Részvénytársaság

könyvnyomdájában

Aradon, József főherceg-ut 22. szám.

Telefon 151.

Eladó földbirtok.

Aradtól egy órányira
162 kat. holdas

birtok eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Faszétermelés.

Egy nagyobb, sok évig tartó fa-
szétermeléshez egy, e szakmában
járás 3457

munkavezető

illetve felvigyázó felvétetik.

Ajánlatok: Tapasztalt szén'erme-
lő 9750. alatt Haassenstein és Vogler
hirdetési irodája Budapest továbbít.

Eladó

11 méter hosszú, 4 mé-
ter széles, 5 méter ma-
gas finom

gyep- szén

Legifj. Gantner János

földbirtokos urnál

Tövisgyházán,

u. p. Zimánd-Ujfalu.

500 forintot fizetnek annak, aki
Bartilla fogvizének hasz-
nálatát mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogláját kap, vagy a szája büzlük.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Erkössel, (B. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. — Kapható minden
gyógyszertárban. Kérjük mindenütt hatá-
rozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hami-
sítványok feljelentői 161 díjaztatnak. 235

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindanfőle
paszományos és gombkötő árukban,
u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok,
selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb árak mellett.

2452—1904. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy előfor-
dult veszettségi eset következté-
ben Aradváros területén levő ősz-
szes kutyáknak 40 napig kötve
tartását vagy szájkosárral való el-
látását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló
1888. évi VII. t. cz. végrehajtása
tárgyában a nagyméltósági magy.
kir. földmívelési ministerium által
40,000—1888. sz. alatt kiadott ren-
delet 188. §-a szerint ezen rende-
let érvényének tartama alatt elfo-
gott kutyák kiirtandók lévén, fel-
hívom a közönséget, hogy a ren-
delet intézkedéseit pontosan be-
tartsák, mert mindazon kutyák, a
melyek szájkosár nélkül szabadon
járnak, a peczér által elfogatni
fognak s a törvény szerint kiad-
hatók nem lévén, elfogatásuk után
azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint
I-ső fokú állategészségügyi ható-
ságtól.

Aradon, 1904. évi február hó
17-én.

Sarlot,
főkapitány.

150—1904. szám.

Aradi m. kir. folyammérnöki hivatal.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur rendeletére a Ma-
ros folyó deszk—szegedi szakaszán végrehajtandó munkála-
tokhoz szükséges 1598 m³ kőanyag, 18800 kéve fűzrőzse és
13320 kéve fűzvesző (fonó)-anyag, nemkülönben 1200 m³
szalmaanyag szállítására nézve 1904. évi márczius hó 12-ik
napján d. e. 10 órakor az aradi m. kir. folyammérnöki hiva-
tal helyiségében (Arad, Rákóczi-utca 23.) zárt ajánlati ver-
senyárgyalás fog tartatni.

A vállalatot ismertető általános és részletes szállítási fel-
tételek, valamint az ajánlati feltételek az aradi m. kir. fo-
lyammérnöki hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők,
hol egy egyszersmind az ajánlati minta is megszerezhető.

A szabályszerűen kiállított ajánlatok a m. kir. folyam-
mérnöki hivatalnál 1904. évi márczius hó 12-ik napjának d. e.
9¹/₂ órájáig nyújtandók be.

Arad, 1904. évi február hó 19-én.

Kutakat épít, mélyít és fur Licsmann József

kutamester

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

784—1904. p. m.

Hirdetmény.

A Westphaleni bányákban dol-
gozó magyar munkások közül igen
sokat a bányák vezetősége elbo-
csátott.

Miről a kiutazni szándékozókat
azzal értesitem, hogy saját jól fel-
fogott érdekükben tervöktől állja-
nak el.

Arad, 1904. február hó 18. án.

Institutoris Kálmán s. k.
polgármester.

Eladó.

20.000 darab első osztályu
zöld ojtvány

és ezer darab szép magas tör-
zsű vadrőzsa alany

Adelmann Károly

szőlőbirtokosnál 470

Uj-Szt-Annán.

Magas jutalékkal felvételnek

bármely állami megbízható egyének budapesti
bankházban sorjegyeknek részletfizetésre való
eladására, az 1888. évi XXXI. t. cz. alapján.
Tőke és kecskázat nélkül némi szorgalommal
könnyen elérhető havonta 300—400 korona
kereset.
Ajánlatok intézendők a „Szerencse Hír-
adó” kiadóhivatalának, postafiók 180, Bu-
dapest. 258

2589—1904 kh.

Hirdetmény.

Értesitem mindazokat, a kik a
közforgalmi célokra mérlegeket
használnak, hogy a folyó évben
1892. szám alatt kibocsájtott, a
folyó évi február hó 29-re kitű-
zött határnapot, mivel a mérték-
bitesítő hivatal a tömegesen oda
vitt mérő eszközökön a netalán
szükséges újabb hitelesítést esz-
közölni nem képes, folyó évi ju-
nius hó végéig meghosszabbítom.

Megjegyzem, hogy a bitesítés
céljából csak azon mérő esz-
közök és súlyok adandók át a hite-
lesítő hivatalnak, a melyekről ma-
ga a tulajdonos is előzőleg meg-
győződött, hogy nem helyesen mű-
ködik.

Ezen hirdetmény azon súlyok
és mérlegekre, melyeket a gabona-
kereskedők használnak, nem vál-
tozik; a mennyiben azok mérle-
geiket és súlyukat a legutóbbi hi-
telesítés napjától számított egy év
letele után a fennálló szabály-
rendelet értelmében újból hitele-
síteni tartoznak.

Arad, 1904. évi február hó 18. án.

Sarlot,
főkapitány.

2236—1904. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltósági földmívelés-
ügyi m. kir. miniszter ur folyó évi
február hó 5-én 5641—III—1-a
szám alatt kibocsájtott körrend-
letével a „Somogyi Huszár, féle
„Állatok emésztését elősegítő táp-
por“-nak nevezett szer forgalomba
hozatala tárgyában mult és január
hó 28-án 2828. sz. a. kelt engedé-
lyét hatályon kívül helyezte.

Ezen körülményt azzal adom
tudtára mindazoknak, kik a fent
nevezett táppor árusításával és for-
galomba hozatalával foglalkoztak,
hogy jelen hirdetmény kibocsátá-
sától számított 4 heti határidőn
tul ezen táppor árusítása, raktáron
tartása, más tulajdonát képező ál-
latra üzletszerűen való alkalmazá-
sa, vagy alkalmaztatása tilos s
hogy az ezen rendelet ellen vétő-
ket felelősségre vonni és az 1888.
évi VII. t. cz. 156. §-ában megje-
lölt célokra fordítandó 200 koro-
nára terjedhető pénzbírsággal, be-
hajthatatlanság esetén 10 napi ei-
zárással fogom büntetni.

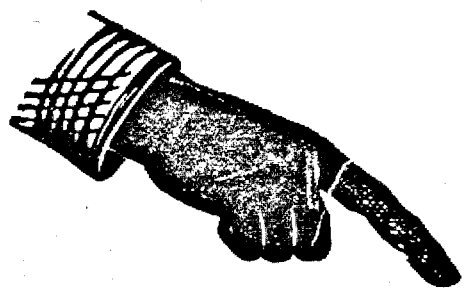
Arad, 1904. évi február hó 18.

Sarlot,
főkapitány.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Singer Sándor divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 20., Fischer Eliz-palota.

Menyasszonyi kelengye,
Siegl-féle vászon,
Schróll-féle chifon,
Regenhart-féle asztalneműek

gyári áron szerezhetők be. — Február végéig áremelkedés nélkül. —

Kész női fehérneműekből vidékre választékot kívánatra postafordultával küldök.

Singer Sándor divatáruháza

Arad, Andrassy-tér 20. Központi Szálloda mellett.

Menyasszonyi kelengyék

200-tól 2000 koronáig

Singer Sándor

Fehérnemű és divatáruházaiban

Aradon.

Andrassy-tér 20. szám alatt.

Fischer Eliz-palota.

SINGER SÁNDOR fehérnemű és divatáruháza.

Arad, Andrassy-tér 20. Fischer Eliz-palota.

200 koronás menyasszonyi kelengye

6 drb.	Chifon ing diszitve ...	21.60
6 "	Hálóköntös himzéssel	20.40
6 "	Nadrág himzéssel ...	19.20
3 "	Alsósoknya himzéssel	13.40
12 "	Zsebkendő fehér vagy színes	8.—
12 pár	harisnya	13.20
2 ágyra	ágykészlet szépen ki- állítva	28.—
6 drb.	Nanking tollhuzat ...	10.60
6 "	Alsó lepedő lenvászon	19.20
2 "	6 szem. damaszt garn.	18.80
2 "	6 " " kávé	10.80
12 "	damaszt törülköző ...	12.—
12 "	konyha ruha	4.80
12 "	portörölő különféle ...	6.—
		206.—

3% pénztár kedvezmény 6.—

Összeg netto Kor. 200.—

Menyasszonyi kelengyék

200—2000 koronáig

raktáron készen, vagy megrendelhetők.

Mindennemű vászonárak és
Fehérneműekből

nagy választék

Bébé kelengyék

50—500 kor.-ig raktáron.

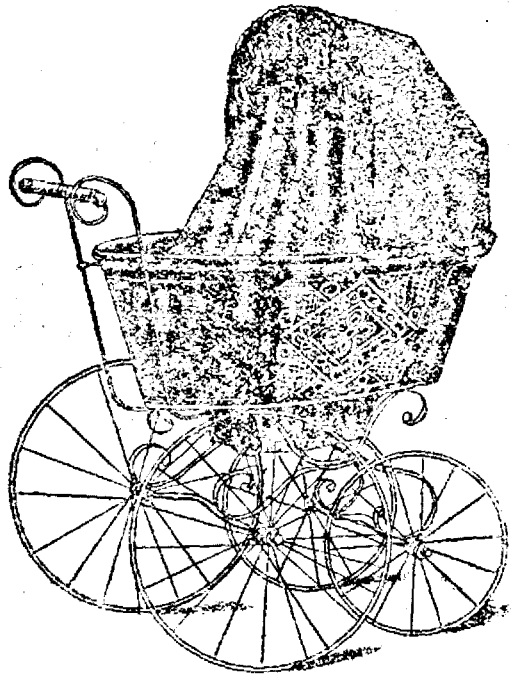
Minta és árjegyzék szívesen küldetik.

Vidéki megrendelések
gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.

Porter-kocsik

Gyermekek-kocsik

— Nagy tavaszi küldemény már megérkezett! —

5 forinttól 25—30 forintig!

legdiszesebb kivitel!

Fényképkezdvezmény!

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151. —

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásai körük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozzal.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151. —

Ennek rovásban minden sor egyszeri beiktatásának ára 2 fillér, vastagabb betűkkel 3 fillér. — Csekket kereső vagy csekket átvevő apró hirdetés 20 sorig 50 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetést levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elosztó helyén.

Egy új ház kerttel,

elköltözés miatt kedvező feltételrel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 525

Utazó kerestetik

folgyó évi március 1-re belépésre, ki a fűszer különlegeségi kereskedők, nagy és kis vendéglősök, körében ismerettséggel bír. Az ajánlkozó egy rendkívül könnyen eladható cikk elárulásával fog foglalkozni. Ajánlatok magyar és német nyelven írva B. 500 jellege alatt a kiadóhivatalba intézendők. 536.

Üzlet kiadó.

A város központján Ssacz-utca 8. szám alatti üzlet szép portállal, a „Pilseni Kispipa sörcsarnok” szomszédságban, melyben a pincér-egylet van elhelyezve, bár miféle üzletnek alkalmas, májustól kiadó, esetleg átengedendő szomszéd-üzlettel modern kávéháznak, vagy angró üzletnek átalskítható, bővebb fevilágosítással szolgál a háztulajdonos, Herold Rezső, közjegyző Kis-Szent-Miklós, u. p. Uj-Arad. 535

Borosjenőn

a piac-téren, élénk helyen, egy üzlethelyiség áruval vagy csak berendezéssel átadó, bővebbet Seelinger Edénél, Borosjenőn, 500

Ugyes, jó házból való leány

könyvkötészetünkben állandó alkalmazást nyerhet.

Weitzer János toll.

Doboza kor. 40 fill.

Nikkelezett aczéliből. 2252

Kapható: Ingusz I. és Fianál. Telefon 517.

Ujszent-Annán

a leendő piac-téren egy szép sarok ház oicsón eladó. Alkalmas bármilyen üzletnek. Czim a kiadóhivatalban. 515

Egy jó házból való fiu

teljes ellátás mellett, fűszer és vegyes kereskedésünkben felvéte-tik. Weiszberger Sámuel utóda Gu-rhoncz. 518

Egy három szobás

utczai lakás mellékhelyiségekkel május 1-től kiadó. Orczi-utca 19/b. szám. alatt. Bővebbet ugyanott. 487

Fiatal intelligens hölgy,

ki a kettős könyvtelt tanulta gyakorlat czéljából nagyobb irodába ajánlkozik előnyös feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 496

Eladó.

A viztorony mellett egy új emeletes ház eladó. Bővebbet ott a háztulajdonosnál. 404

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon mélyen tisztelt vevőimnek és megrendelőimnek, akik 22 éven át kegyesek voltak benünket bizalmukkal megtisztelni, most, midőn üzletünket felosztattuk, legmélyebb köszönetünket nyilvánítjuk. Mély tisztelettel Brassay Testvérek. 532

„Ines.”

Levele van a főpostán. Szívélyesen üdvözlő „Diskrét uri barát.” 523

Eladó ház.

Mely egy 3 szobás utczai lakás, minden mellékhelyiséggel és egy kisebb udvari lakásból áll, eladó. Bővebbet Pöltenberg Ernő utca 18. sz. alatt. 462

Az Andrássy-tér 9. sz.

a. házban két udvari lakás, mind-egyik 2 szoba konyha és mellékhelyiségekkel külön-külön vagy együttesen is f. évi május 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 494

Pálinka depó.

Jó forgalmu, koriátan engedélyvel ellátott, családi viszonyok miatt azonnal eladó. Bővebbet Kohn József (Buza-tér) Boros Béni-tér 8. 485

Ügyvédjelölt,

dr. juris, ügyvédi irodában alkalmazást keres. Címét közli a kiadóhivatal. 534